

NUMERO-ALMANAC

L'Herreu

30 cts.

J. PALLEJÀ

Decorador d'habitacions

CASA

DECORADOR

PAPERS PINTATS

per a el decorat d'habitacions

J. PALLEJÀ

Carrer de Santa Agna, 34

BARCELONA

Ultimes creacions en papers d'istils

Papers per a vidres

Especialitat en lo recortat d'adornos

El nostre HEREU està content i entristit a la vegada; content perquè ha vist morir un any i brillar els primers resplandors del que comença entristit perquè té un any més de vida i tem que la vellesa arribi, estroncant-li l'alegria que traspua pels seus ulls, en els que la joventut magnànima, hi ha sapigut fer florir belles cançons i fresques rialles.

L'HEREU avui respetuosament se lleva l'escaienta barretina, i, inclinant lleugerament la testa, saluda a sos llegidors i col·laboradors i'ls hi desitja molts anys de vida per a que puguin treballar en honor i glòria de Catalunya.

Un any més!...

Ja som al començament d'un altre any!... Passen depressa els dies i'ls mesos, i deixem la joventut i entrem a la vellesa sense donar-nos en compte.

En els temps moderns se viu molt depressa. La humanitat camina molt i està assedegada de perfecció i progrés, però l'home massa actiu, com deia Goethe, es un inconscient; sols el contemplatiu es conscient. I, dieume hi han gaires homes contemplatius avui? No; en els temps actuals dominen els neurasténics, els excessivament nerviosos, els impulsius, els abulics. L'home porta una activitat tan gran, que viu sense adonarsen. Per a que's perfeccioni l'individu's necessari que's conegui a si mateix, i que reflexioni i que pensi i que's recordi i que dintre seu hi porta lo que's fa grans i immortals. I l'home avui no té temps de pensar ni de reflexionar, i obra segons els dictats del seu cor, sense escoltar moltes vegades la veu de la consciència que's parla sempre amb veu molt baixa i profunda, però que's deixa sentir molt bé que n'volém escoltarla. L'humanitat avui es pobre de idealitats i estima massa les coses mundanes. Es veritat que inventa màquines inginyoses, però cal tenir en compte que el inventarles es un treball purament cerebral. Els que's valen de lo esperit per a produir les seves obres son els poetes i'ls artistes. L'inventor es a voltes un ser vulgar i material. Pot ser Edís-on que amb sos maravillosos invents s'ha conquerit l'admiració de tot el món, es un pobre home. El progrés, i'ls invents no signifiquen, doncs, que l'humanitat tingui ideals. Si se inventa i's fabrica no's fa per amor a l'humanitat, sino per amor al negoci. Si no existís el diner que recompensa tots els treballs, encara els homes aniríem vestits com els nostres primers pares, i quan estaríem malalts moriríem arraulits en un reconet de nostra cambra sense que ningú ens vingués a assitir.

Llevat de la Religió, de l'art i de la poesia, tot lo demás que existeix en el món es per fer negoci. Hem començat un altre any!

Què podem dirne del que comença? Res; es per nosaltres un enigma. No sabem si'n's té reservades moltes alegries o moltes llàgrimes.

Ara'l veiem bonic, com totes les co-

ses que comencen. Tot lo que comença ho es de bonic. Miréu les primeres llusors del dia i'ls primers somriures d'un infant.

L'any que comença te per nosaltres un encís molt gran i tot ell es plé de promeses.

Any nou v da nova, diem, com volguent dir, si hem sofert durant l'any que ha mort, l'any que comença sabrà endolcir les nostres penes i omplir de alegria la nostra llar, com si entrés un raig de sol després de una nit llarga i trista. Ara'l veiem bonic i alegre l'any que comença!... Veiem enllà del temps, la festa del Corpus, i veiem la gent tota alegre i enriallada, les noies amb un pom de flors al pit i'ls ulls brillants com sol de mig-dia, el cel blau i lluminós, els balcons endonassats, els carrers encatífats de ginesta, i'n's e sembla que arriben fins a nosaltres sentors de roses i clavells. Pensém en el mes de Maig, i veiem jardins curulluts de flors, i aucells que extenen les ales sota de un cel puríssim, i postes de sol enlluernadores.

I anyoren l'estiu, i desitjém que la primavera torni aviat, per a que floreixin els arbres i la naturalesa torni a recobrar les belleses que li arreballa l'hivern implacable.

I heus aquí la vida de l'home: desitjar, desitjar sempre.

L'home no viu mai satisfet; constantment desitja. I nosaltres com també som homes, desitjém, però que desitjém?

Ah!... si l'any que comencém ens escoltés quantes coses li demanaríem!

Li demanaríem que Catalunya continués essent próspera i rica, i que per ella no tingués l'any ni un sol dia trist.

La nostra terra actualment sofreix una gran transformació i comença una historia nova, mai havíem començat un any amb tanta alegria com aquest Catalunya està contenta, i ho està perquè els seus fills s'han unit i s'estimen.

Deu fassi que perduri aquesta unió, i que tots conjuntament treballém per l'assoliment de les nostres reivindicacions. Deu fassi que durant l'any els partits polítics catalans fassin obra ben profitosa, i que's recordin que mai Catalunya obtindrà una concessió de Madrid, sino la demanen unanimitat tots els seus fills.

Els polítics madrilenys, sembla que intentin tornar a n'aquells temps de estridencies i de insults.

Les Mancomunitats els ha fet sortir de pollaguer i temorosos de que Catalunya visqui fortament unida i assoleixi els ideals que persegueix, llança en mà, les empenen contra nosaltres ajudant-los els eterns Quixots de la Espanya caduca i centralista.

No'm fem cas. Seguim la nostra ruta i no'ns fassin por les seves amenasses, ni'ls seus crims de impotència.

Perfeccionemnos, treballém amb delit i entusi sme; estudiém el nostre passat i venerém els catalans que enfortiren la nacionalitat catalana; depurém la llengua catalana i no profanem la santetat de la paraula; estimem els poetes i'ls artistes que fan conèixer el geni de nostra rassa arreu de la terra i estimém per damunt de tot nostra mare Catalunya.

¡Comença un any nou!..

Femnos els propòsits de treballar durant tot l'any que comença, per la causa de Catalunya i evitém disputes apassionades i violentes entre germans de pàtria.

I així tal volta a la terminació de l'any, pot-ser veurém proper el dia que'ls representants de la política, atávica, opressora i centralista, enfassin justícia i, obtinguin un triomf les aspiracions de Catalunya, que son les qu'han de lograr tart o d'hora que la nostra pàtria sia gran i poderosa.

CIVERETTA.

A ma Ciutat

¡Oh, ciutat meua estimada;
la eternament envejada
pe'l Centralisme traïdor
perquè'ets Centre de riquesa,
capital de la noblesa
d'esperit, qu'ets la mellor!

¡Oh, ciutat qu'ets la primera
de la Península entera
en Comerç, Indústria i Arts;
que amb ton nom de Barcelona
tota Espanya gran tó's dona
Mon arreu, en totes parts!

Jo, que per tot tú sospiro
i per ton progrés t'admiro
entre les més grans ciutats;
jo t'venero, doncs, desd'ara
per ser, oh Ciutat, la mare
de les Mancomunitats.

JOSEP BARBANY.

Petites proses

Figuretes de pessebre

QUESTA bona figureta' de pessebre es una bona figureta de la vida. Es un vell un xic atuit Té'ls cabells blancs i la cara rosada. Dues espurnes eternes de bondat li brillen en els ulls i en el rostre mai se li esvaeix una tendra expressió de picardia. En el pessebre de casa sem pre el posem al mig d'un camí i com si se trobés encantat en la contemplació dels horitzons de paper

blau de les bones montanyes de suro, nevades, en les cases xiques a'hi aguanten, inverossímils, no's mou de vora un riu de vidre, vorejat de molsa, que l'espilla amb amor.

Vellet, bon vellet, que sembles avi de tothom, si'n sabries de rondalles en la vida! Jo te n'escririaria una, ben cándida, ben plena de seny, ben lluminosa d'imaginació, i tú l'aprendries i la diries als infants d'aquest pessebre humil, recó de pau del món Jo voldria aquesta gloria més que cap altre perpue fora més pura i amagada.

Avi, bon avi del pessebre. Quan jo era petit tú ja eres vell. Jo m'he anat fent home i sufridor i tú ets el mateix d'aquell dia de fira de Santa Llúcia, endins de molts Desembres frets, que l'avia tremolosa te va dur a casa com un companyó de vellesa que hagués trovat pel carrer i hagués amparat, ella que era tan bona.

Vellet; jo tindrè molta cura de tú i te faré respectar pels meus infants i cada any te faré viure uns dies en l'amor i la pau del meu pessebre. I si Deu vol quan jo me vagi fent vell, com que no puc ser tan etern com tú i aixó que ets fet de fang, acabaré veient i estimant com una criatura.

R. SURIÑACH SENTIES.

Es cert que no sempre hi ha la gèdua proporció entre la forma i l'esperit de la obra artística, com sovint veiem que també falta entre l'ànima i el cos de l'home; que's considera obra propia del geni la perfecta correspondència entre l'esperit, o sigui la expressió i la forma; que en uues èpoques l'esperit preval sobre la forma; i en altres la forma sobre l'esperit, però sempre les obres exemplars serán aquelles en que els dos elements formin un sol ser, en que la forma és feta espiritual, i l'esperit correspon perfectament a la forma.

JOSEP TORRAS I BAGES.

ENTRE LA BOIRA

Impresions

L'hivern a muntanya convida a profunda meditació.

Tot dorm, tot dorm menys el cervell del jove anyoradich de la vida ciutadana qui contempla el son en que jau tot lo que l'enronda.

Quina immobilitat! No més se belluga la boira, que s'alça un moment per a mostrar la muntanya blanca de gebre. Però altra vegada devalla solennialment invadint-ho tot.

Al peu de la serra es mou una figura informe, pero s'hi endavina en ella el pagés que du a coll un feix de llenya. Es un espectre de vida. Però l'espectre s'esvaeix promptament i tot resta com abans: la boira plana i els camins deserts!

Quan la claror del sol, després de lluitar inútilment per a fer-se pas entre la boira, s'esvaeïda, es veu lluir arrán de la carretera una guspira feblement lluminosa. També sembla que lluita.

Desapareix un moment de la nostra vista. Ja s'ha extingit la flama, un diu,... però no, que ja torna a ovirar-se petita, petita. La boira espessa ens ha privat de veure-la. I creix altra volta... però sempre feblement lluminosa.

M'atreu el seu misteri...

Ja no ho es per a mi. Ja sé de que's tracta. La guspira feblement lluminosa es la llar ambulant d'una família. A l'entorn s'hi asseuen tres persones damunt la palla podrida per la humitat.

Més enllà s'hi mou lleugerament un cavall, ben segur famolenc.

Vora del foc, també, i per tot casal, una tartrana espelificada.

Els tres sers humans quasi no diuen res, i els pocs mots que s'ouen tot passant solen ser monosil·làbics.

Aquells subjectes migrats, com el sol per a

vencer les tenebres, com el foc per a no extingir-se, també lluiten. I amb un enemic certament ben terrible. Es la lluita per la vida.

El poble brú està recolzat sobre una muntanya també bruna.

Al cim, com un espia etern, se destacava en altres temps, sobre el cel blau a l'estiu i sobre el cel gris a l'hivern, un castell que s'aguantava ferm malgrat la lluita amb tots els elements.

Però vingué un dia que'ls anys pesaren massa damunt seu i una centella tradidora l'enderrocà.

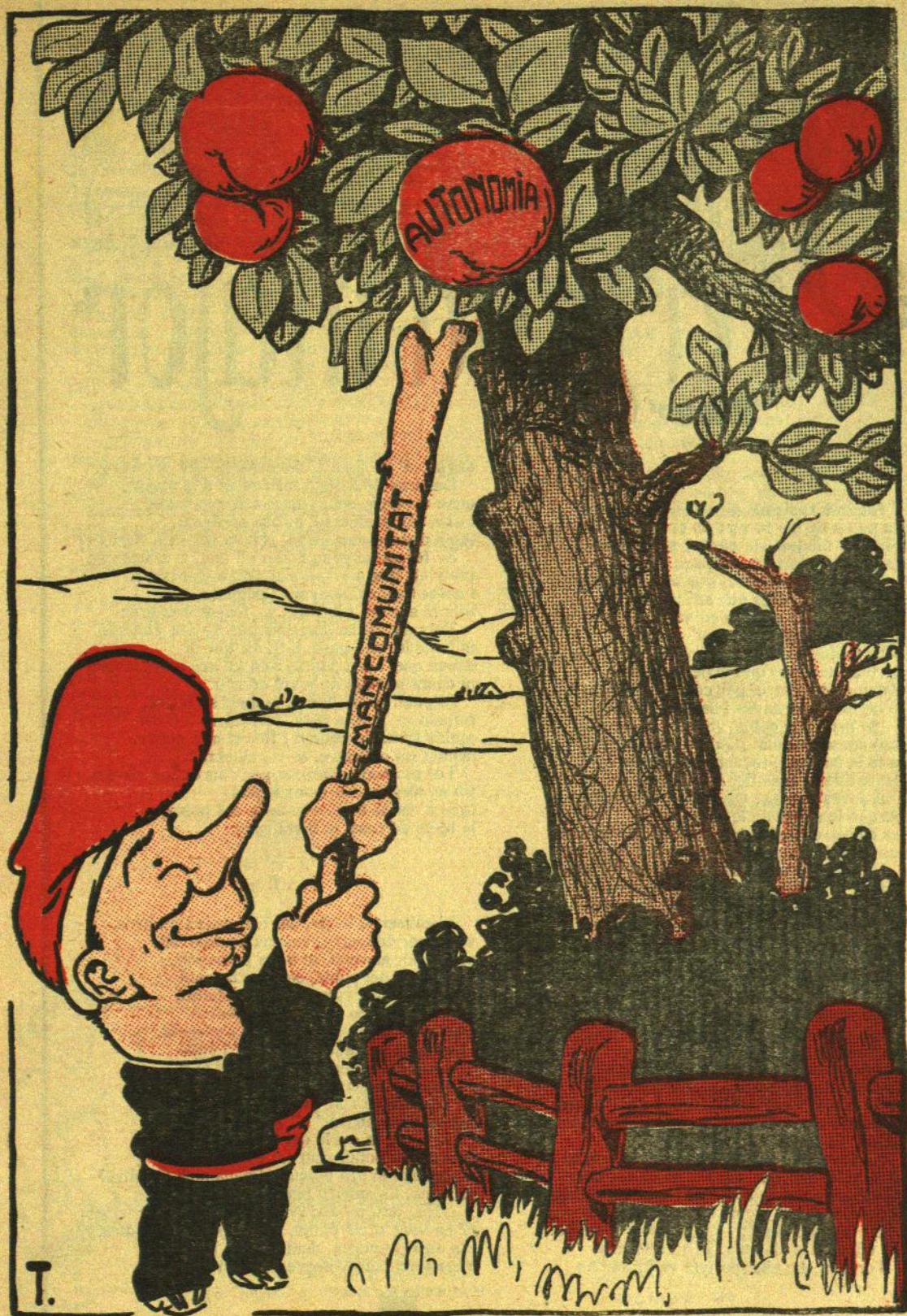
Avui la boira s'es alçada i el cim de la muntanya es tot nevat. El troç de castell aferrat a la terra sembla talment un monstre rabaçut de testa blanca. Però no... sols es un troç... que al seu entorn s'hi veuen les desferres blanques també, com ossos calcinats del gegant orgullós de sa ferma.

La boira retuda pels raigs del sol no pot estar-se de dar-li un bes de comiat. L'enronda i altre vegada s'esfuma, deixant veure un troç de cel blau. L'astre lluminós apareix rialler i esquissant els febles vels porta l'alegria a la terra.

El monstre enderrocat reb també d'ell les primeres carícies i sembla alegrar-se'n i somriure beatíficament.

També la boira que desde fa dos cents anys cobria nostra estimada terra i l'emboïllava amb el mantell gris d'una terrible angoixa, va esfumant-se i perdent-se per l'ample espai, esvait i retat pel sol gloriós de la Mancomunitat, que es el sol de la llibertat catalana.

MARTÍ ESTEVE.

L' HEREU.—Ara sí que tinc esperança de fer caure aquesta fruita.

I

Alegres repiquen al vol las campanes;
i a punta de dia ja surt un pregó,
que 'l batlle publica per fer sabé al poble
que avui es la festa, la festa majó.

En mig de la plassa, s'aixeca un tablado,
que diu a les noies que allí 's ballará,
i, 'ls joves del poble s'en van amb frisança,
a rebre la cobla que té d' arribá.

Hi ha festa d' iglesia, concert al casino,
sortija i tauletes que venen torrat;
funcions de teatre, per còmics de fama;
hi ha focs i sardanes i balls d' e-velat.

¡Ja arriba la cobla! ¿Sentiu la tenora?
¡que dolça modula! ¿Quin só mes potent!
ja fa la passada, tocant una estona
devant de la casa del Ajuntament,

A joves i velles, que estant ja vestintse,
perque ja senyalen la missa majó,
les cames els brinca, el cor se 'ls aixampla
¡no 'n ballarán pocas després d' l sermó!

Ningú 's queda a casa. Tothom vol mes aire,
sortí a divertir-se, rodar pels carrers.
¡qué gent, mare meva! Fins hi ha cares noves,
ja 's veu per la roba que son forasters.

Tothom està alegre. Devant de la iglesia
dels joves del poble s'hi forma un cordó,
per veure a las noies que van a l' ofici
i 's posan per 'narhi la roba milló.

¡Ja venen! Mireulas amb la mantellina,
i amb unas carones que fan tornar boig
¡ja ve la pubilla! La filla del batlle,
la mes bonicoia, la que fa mes goig.

¡Que n'es de bufona la Margarideta!
¡quin cor te mes noble! ¡Ditxos qui l' haurá!
vesteix molt senzilla ¡p ro que endressada!
fa olor de bogada de neta que va.

Els joves del poble tots l' han demanada
pero ni 'ls escolta. ¡Qué n' ha de fer cas!
¡si estima un altre home! ¡Si está compromesa!
si no es amb en Jaume no 's casará pas.

Els joves li diuen: — En Jaume t' enganya.
i 's queda a la Habana. Ja no tornarà.

—Tornará, diu ella, porque va juram' ho

devant d' un Sant Cristo. No m' pot enganyá.

Després de l' ofici, tothom va á la plassa,
quan veuen la cobla ¡quin crit mes joíós!
i així que preludia l' airosa sardana;
¡quin cuadro mes maco! ¿Hi ha res mes hermós?

Se forma un gran rotllo i 'l ball va animantse
i tots els que arriben s'hi van engantxant,
i noies i velles, senyor i pagesos,
tots hi entran, i 'l rotllo va fentse mes gran.

Tots no. Hi ha una noia que no vol ballarla
ni 'l batlle, son pare, li fa dir que si
densá que 'l seu Jaume s'en va aná a la Habana
ni canta ni balla ni 's vol diverti.

Al punt de las dotze, la gent se retira,
tothom se 'n va a casa, tothom va a dinar,
¡quins ápts se donen! I fins el mes pobre,
matant un pollastre, la vol celebrar.

Tot es menjá i beurer per dins de les cases,
tot es alegría, tot es expansió
¡que n' es de bonica la festa del poble,
la festa de casa, la festa majó.

II

Al caurer la tarde, del tren baixa un jove,
vestit tot de negre, vesteix bastant bé,
es guapo, moreno, te bona presencia,
no sembla del poble, deu ser forasté.

Camina depressa, sovint se detura
i mira les cases amb gran detenció
quan es a la plassa, suspira i s'assenta,
i avans de sentanse s' aixuga 'l suhó

—Aquí la esperava sortint del ofici,
murmura amb tristesa—I aquí 'm va da 'l si,
¿la trovaré morta? ¿será ja casada?
¡no vull pas pensar' hi! ¿que fora de mi?

De sotte la cobla del ball de la tarde,
tocant una polka sent tot esverát,

—¿qui sab si ara balla? ¿si balla amb un altre?
exciama, i s' aixeca per ná 'l envelat.

—No, diu, no dec fer-ho, les forces me falten,
m' en vaig a ca! batlle, qu' eli prou m' ho dirá,
i ja no s' hi pensa, dant volta a la plassa,
a casa del batlle, depressa s' en va.

III

Ja son prop las dotze. La nit es hermosa;
no s' veu ni un sol núvol; un cel estrellat,
la cobla fa rato que toca ¡com ballen!
¡quin goig fan las dones que hi ha al envelat!

Hi ha anat tot el poble, vestit de les festes,
Les noies per' narhi s' han fet un vestit,
les velles, cansades de tot, fan bacaines,
no mes se desperten quan creix el burgit.

No hi falta un noia ¡l quina extranyesa!
la Margarideta també h' anat al ball;
hi ha anat a la forsa, so' pare empenyants' hi
me l' ha convensuda, no sensa trevall.

Pero ella no balla ¡Si ni s' ha fet roba!
va tota de negre, vestida de dol;
densá que l' seu Jaume va anarsen del poble
no trova en el poble ni goig ni consol.

Quan mes aburrida la pobre's trovava,
un jove s' hi acostava miranse-la bé

—¿qué está compromesa? li diu amb carinyo
—di-pensim, no ballo, contesta; no'n se.

—¿Ni amb mi? ¿Ni amb en Jaume? replica aquell
¿com pot ser posible q' e' m' diguis que no? ¡jove
—en Jaume! exclama ella s' aixeca, se l' mira
se l' menja amb la vista i arrenca en un pló.

La gent se'n entera. Sa mare s' alarma,
tothom acostantsi la vol consolá.

—No es res, diu el batlle,—que sab qui es el jove.—
son plors d' alegría, ja s' consolará.

¡il tal si s' consola! despres de explicarse
lés mil amargures que l's dos han passat,
la nit se l's fa curta, ballant l' han pasada;
dels balls del programa ni un sol n'han deixat.

I desde aquella hora, la Margarideta
per qui era la vida neguit i tristor,
també diu joiosa ¡qu' hermosa es la festa
la festa del poble, la festa major!

EDUARD AULÉS I GARRIGA.

L'he somniada

L'he vista en somnis com un ange!
divi, com una flor mai vista en
cap jardí de la terra.

He somniat que parlavem dolçament;
ningú sentia, les paraules sadollades d'amor
que brollaven de nostres llavis, amorosits
pel encís d'aquells suprems moments.

¡Quantes coses ens deiem! ¡Quantes pa-
raules dolces brollaven del fons del cor!
Semblaven paraules d'una musicalitat no-
va, semblava una parla que havia creat
l'amor.

L'he somniada, que venia amb mi, que
feiem camí, junts ben junts. Quin plaer
sentia: quin orgull al pensa. que era tota
meva.

Sa veu armoniosa, dolça com cants d'aucells

m'omplia de joia'l cor; era per amb-
dos una felicitat que neixia de nos-
tres ànimes enllaçades per un pur
amor.

¿No heu somniat mai que us tro-
vaveu al costat de la vostre estima-
da? ¿No haveu fruit del plaer que's
sent, somniant la dona que estíveu?

Doncs jo sí. Jo sí que ho he som-
niat, i puc dirvos que he sentit un
goig tan gran, que no puc pas es-
plicar-vos en paraules, tot quant
dixós m'he sentit; no puc pas, per
mes que cerqui trobar pensaments que donguin
una idea de'l encís d'aquells moments de felici-
tat....

No hauria volgut despertar-me per a no aban-
donar aquell somni que'm feia tan feliç. Era tan
dixós aleshores, que creia no hi havia en el mon
mes felicitat que la meua; que no podia esperan-
çar cap mes vida millor que aquella. Me sentia
gran, me sentia envejat dels altres homes; gelós
de tenir aquell treçor que venerab. com se vene-
ra a una Mare.

I quan me creia l' més feliç dels homes, quan la
grandiositat del somni me feia gaudir l'esperança
d'una vida desconeguda, vaig despertar-me. ¡Quin
desengany!

Mai mes l'he somniada com en aquell día, mai
mes he fruit d'aquell goig infinit. Sols l'ànima en-
tristida guarda els dolços records d'aquells mo-
ments sublims.

LLUÍS MARCH.

LO NOM DE JESUS

Flairós més que'l bàlsam,
que'l cel més bonic,
més d'or que la rosa,
més bell que'l safir;
més tendre que'l planyer
del gai rossinyol,
més tendre es encara,
Jesús, lo teu nom.

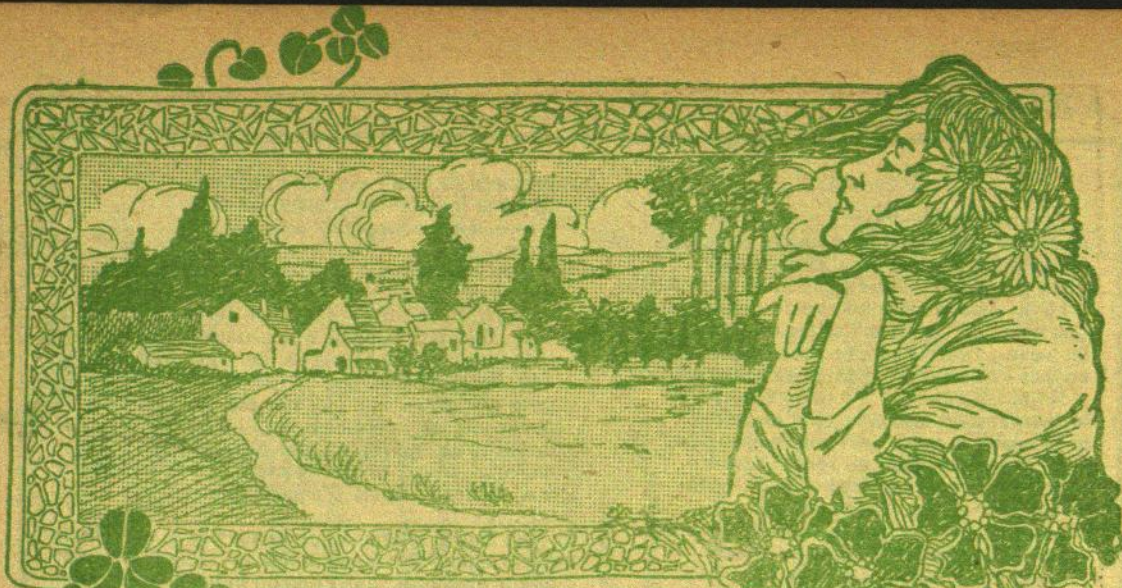
Més pur que la plata,
més clar que l'estel,
més fi que que la perla,
més dolç que la mel;
més suau que l'aroma
que llença la flor,
més suau es encara,
Jesús, lo teu nom.

Més fresc que la bresca,
més candi que'l llir,
més ros que l'espiga
que'l maig més florit;
més ric que les trenes
daurades del sol,
més ric es encara,
Jesús, lo teu nom.

Tranquil més que l'aura
més cast que l'anyell,
festiu més que'l céfir,
més blanc que la neu,
més sant que los besos
dels místics amors,
més sant es encara,
Jesús, lo teu nom

JAUME BOLOIX.

Del meu àlbum

PER sempre t'he perdut, la vida meva.

hi ha l'abim entre'ls dos;
i encara al dol mon ànima's subleva,
i aguarda, oh folla, un avenir sortós.

T'he seguit a la iglesia, i desposada
t'he vist sortir després:
i he dit: que Deu te fassi ben casada...
mes mon cor ha plorat i no ha dít res.

Al davant de ta casa llargues hores
ta finestra he mirat;
i de tû, vida meva, i del que adores;
la llum eixint, que coses m'ha contat!

Tot m'ho ha dit, com una amiga estrella:
que ja has dat l'últim sí;
que'ls ulls demà tens d'acotar vermella,
que una santa ja has d'esser per a mi.

Mes, ah! qu'encara't vull! I donaria
fins l'eternal repós
sols per saber quan aqueix llum moria,
si tu l'has apagat o'l teu espós.

* * *

Quants anys que no't veig, Maria,
sino al lluny, com entre boïres!
Tos germanets, com cresqueren!
tos pares, qué vells se tornen!

Tot alló que'ns enrondava,
tot cada dia's transforma;
mes l'amor de nostres ànimes
viurà més lluny de la fossa.

ANCEL GUIMERÀ

UN BON GUARDIÀ

Elogi del Poble

L'Esperit viu i's mostra en la terra en dues races d'homens que disputant-se perpetuament el món i regint-lo alternativament en temps i llocs, el porten al seu fi. En uns se mou en quant es Pare i origen del món que ha de traspasar; en altres està en quant es fill, i viu la vida mateixa del món que traspassa; en aquells vol saber-se i's precipita al seu fi, en aquets se sent viure en tot eternament, i permaneceix; els primers son els ideòlegs, els arbitraris, els rebels i menyspreuadors de tot present; els segons son els realistes, històrics, fidels a la terra i comportadors del temps; en aquets viu Adàmet encara ignoscent en el Paradís terrenal; en aquells ja ha mossegat el fruit de la ciència i vol ésser tant com Déu.

Uns i altres calen a l'Esperit en aquest món perquè en uns apunta, i en altres avença: per aquets sols, la creació's precipitaria al seu fi estèrilment, sense passar la seva prova; per aquells sols, s'hi immobilitaria: uns o al res frustrarien la creació; junts, disputant, la salven.

Doncs, deixeu-me alçar la veu en la disputa santa, ja que'm sento ben bé de la una banda (de la dels fidels a la terra); més en les meves paraules no pot haver-hi agror perquè sento el llac que a tots ocultament ens lliga en el fi de l'Esperit que'n es comú. En son amor ens trobem i voltém tots lo mateix; més cadescú a sa manera. Deixeu-me dir la meua que arrenca de la meua vocació per la poesia.

I

Dir poble es per mí com si diguessin la solera social, el terror espiritual humà en el que tots tenim les rels, aixecantnos en cadascú més o menys com plantes, amb una o altra formació, i amb les virtuts o vicis que l'atzar de la germinació ha infós en cada naturalesa. En aquesta crosta espiritual està tot el passat i tot lo esdevenir de la humanitat: tot surt d'aquest terror i tot hi torna per refer, en sa virtut germinadora, la força de la vida o per transformar-l'hi.

El cap de brot del roure més alt i la infima herbeta que li brolla al peu provenen de la mateixa solera popular i'n reben la vida igual, més cada hū en la seva proporció i manera. La altesa de un Goethe procedeix del mateix origen que la humil simplicitat del pagès més obscur. La santetat de un Francesc d'Assís, la força d'un Napoleón se nodreixen de la mateixa terra espiritual que la ferocitat del criminal més pervers i la pusilimitat de la doneta. Aquells resplandeixen en altra claror i son moguts per un altre aire; mes les rels espirituals d'uns altres serpejen en el mateix terror i's nodreixen de la mateixa virtut inicial: i tots retornen a l'humà de la societat humana els sucs espirituals i'l *deitritus* de les seves idees, dels seus actes, de les seves santetats i dels seus vicis, per fermentar allí novament en la virtut germinadora, i en la seva confusió produir altres santetats, altres flaqüeses, altres genis, altres héroes i altres criminals, brollant perpetuament del fons comú i viu; aquest per mí es propiament el poble en general.

Pero en les relacions més determinades de la vida social, si sol dir poble de lo que, en la sem-

blanca que he fet, ne diríem la vegetació més buida, distingint-la de la més alta i oposant-la-hi en cert modo; aixís se diu la aristocràcia i el poble, els intel·lectuals, el clero, els rics, els militars... i el poble.

I en aquestu distinció hi ha un gran acert, mes també hi ha un gros perill. Hi ha un acert perquè efectivament, en els esperits humils i sencills, inferiors, com que son més prop del terror comú, sembla que s'hi sent més immediat i pur el pols de la vida originària, i son, per tant, més expressius del principi creador; mentres que'ls esperits superiors se han anat distanciant en la seva ascensió vers el fi desconegut que resplandeix en el cel i pel camí d'aquest fi perillen haver perdut quelcòm, del sentit d'aquell principi i'l ferm sosteniment en la terra massa llunyana. Aixís en el poble, entes de aquella manera, resideixen principalment els elements conservadors de l'esperit humà, i en les classes superiors, els progressius; aquell està més a la vora del principi, aquestes més cap al fi.

Doncs, com es—podríem dir-me que molts moviments socials en sentit progressiu semblen començar en el poble i trobar resistència en les classes més altes? Aixó—us respondria—aixó es pura apariència. Tota idea de novetat brolla en les altures, pero per cobrar força i eficàcia li cal com a Protéu—tocar en terra i si vol ésser ben humana, cobrar vida del principi humà. La llum vivificadora de les plantes ve del cel, més la empena de la vida, de la terra; i per aixó tota idea-força baixa corrent a cercar la seva prova en el terror i la seva sanció en els elements populars que son més a la vora de la virtut primitiva; en la sencilla força de la multitud nombrosa, en el seu instintiu anhel d'altura, en la seva passió ignoscenta. Perquè el poble es dócil com l'herba, i vividor com ella, i s'apodera avidament de tot principi d'altura i l'aviva amb la virtut creadora de la terra que li es tan aprop. Es clar que lo que s'hi herba, herba restará, més el roure que entre ella acaba de naixer i no s'hi distingeix perquè encara es petit com ella, havent brollat en aquesta fermentació d'altura, quan creixi per la seva naturalesa, creixerá més alt i més fort que'ls altres. I aixó es lo que presenten els que ja tenen tota la propia alçada i se'n defensen, per jue temen ésser vençuts en altura per la força que ve de baix, i la resisteixen cercant llavors força en la virtut originària, en la robustesa del seu principi, de les arrels, de la terra que'ls aguanten, aixís les classes altes actúen llavors com conservadors tot i havent vingut per elles a la terra la idea nova. Heus aquí tot l'acert de la distinció entre'l poble i les classes altes.

Heus aquí are'l perill.

Aquest està en que tal distinció pot fer oblidar la comunitat de principi i de fi, establint una oposició contra natura. Dient poble a les classes baixes, aquestes, en la seva ignoscència, arriben a creure que la virtut germinadora del terror es a sols en elles, i que tota missió social, inclosa la de altura, resideix en la seva inferioritat, i tota força en el nombre. I les classes altes, per la seva part, son per tal distinció induïdes a actuar en la altura com si no tinguessin les arrels en terra; creient-se cosa apart del poble, es desnodreixen de humanitat, se debiliten i cauen a lo fi en lo més

ínfim, amb sa missió frustrada; mentres que la herb. que s'ha cregut tota roure sensc esser-ho, frustra igualment la vivacitat de la seva inferioritat volen convertirla en altura i anorreant-se en tant vana empresa.

Caldria saber dir a l'herba: «El valor de la teva inferioritat està en que sols d'ella poden aixecar se'ls roures nous, a cada cop més alts»; i al roure ja crescut: «Vas en quant no ets res més que una herba excelsa», i a una i altres: «Plegats veniu de la terra; plegats formeu el poble esforçant se per la altura.» Que la herba s'ha dócil i atapaides ses tiges; i d'aquestes la que s'ha roser alci com a roser la formosura de les seves roses, i més el taronger amb son fruit sucós, i la alsina la ombra protectora i ses branques més altes a l'aire més pur i a la llum més clara: que tots s'esforcin tant com puguin per complir la llei de vida, més cadascú segons sa naturalesa; i que tots retornin a la terra, treballat per l'esforç, el dó que'n reberen; perque cada nova germinació en s'ha enriquida, i l'espirit s'elci de la terra cada cop més alt i més fort i més pur, fins tornar a Deu, feta esperit, tota la terra.

JOAN MARAGALL.

Regidorenques

Diu qu'en Pich i Pich i Pich,
desde qu'es un home ric
ja no vol tractà amb ningú
qui li pugui dir de tú.
No més parla de milións
i de llums i exposicions.
No penseu pas malament
del futur primer tinent
que hi haurà a la casa gran
¡si l'en fan!

¡Ai Busquets, Busquets, Busquets!
arquitecte i jove qu'ets,
tothom sab a Barcelona
qu'ets una bona persona
i un ingeni dels més fins,
i perxó tots te demanen
que quan signis dels que manen
i treballis allí dins,
et recordis dels calvaris
que, per manca d'urinaris,
passém els barcelonins.

Diu qu'en Roche, Roche, Roche,
que mai ha gastat més cotxe
que'l de son Amo i Senyor,
vol cercar-se un violari
per no fer de secretari
d'aquell grrran Emperador.
Pro com que de llangonisses
no s'en fan per les verdisses,
car es fruita de peculi,
tots pregunten Juli, Juli,
¿d'aon sortiran les Misses?

Diuen qu'en Bofill i Matas
(no pas Matas i Bofill)
s'ha comprat unas sabates
més relluentes qu'un espill.
Tan aixut i prim i sec,
sense carns i barba mec,
diu que axís veurà tothom
que trepitja amb peus de plom,
i que a dins del Municipi
no vol ferhi pas cap ripi,
ni's vol ent lar tan sols
les sabates amb la pols.

Diu qu'en Polo. Polo, Polo,
diu qu'en Polo, Polo Otin,
ja no vol jugar al solo
ni amb la qua de cap xin.
Quan li toqui fer de bruja
pels recóns dels Negociats,
jugarà al tira i afluxa
¡sens notaris amagats!..

Guerrer invencible, de noble figura,
sapat com un roure, forsut com un brau,
munyques de ferro, deu pams d'estatura,
portant en llurs grapes la guerra i la pau.

Quan bufa i renilla, lo mon espatega,
la terra tremola sols passi xiuiant
si ve, plou i trona, si marxa, llampega;
son cor es d'Alcides, son pit de gegant.

Si véieu que branda'l coltell i s'atansa
gardeu bé les dones, tanqueu als menuts,
¡es ell! es l'atlétic, ¡es ell! es en Llanza
qu'esberla montanyes i fa geperuts.

¡Es ell! es en Llanza que a cops de baqueta,
pot fer de la plassa més gran un carré,
¡es ell! es en Llanza tocant la corneta
voltat de son reque, requête, queté.

I quan li pregunta el poble
¿qué fas per mí tu qu'ets noble?
i ell replica ¿que faré?
li respon el eco... re.

PEP DE L'OLI.

L'Acacia del seu jardí

Es alta i es florida
l'acacia del jardí
el seu perfum es vida
i sols floreix per mí.

Floreix perque la miri
i gusti son perfum
perque hi senti el deliri
d'uns ulls que son tot llum.

¡Com aima l'estimada
l'acacia tota amor
perque en una vesprada
sots ella'm doná'l cor!

Pe: xó quant s'hi decanta
guaitant les seves branques
per veure la's decanta
cobrintla de flors blanques.

RAMON CUSPINERA.

L'aparell de "L'Hereu"

NOSTRE volgut HEREU es un fervent admirador de tot lo que significa progrés. Es aïnat de totes les grans invents i de totes les grans idees.

De-prés d'haver vist l'aparell que com un aucell immens volava sota el blau de nostra ciutat, espectacle que mai encara havia vist al·là en l'alta montanya, no pogué contenir el desitj d'anar al antic hipodrom, a admirar la grandesa d'aquest gran prodigi inventat pel geni humà.

Quan gran ne fou l'entusiasme que li causà veure amb la facilitat que l'au-cel·l-mecanic deixava terra remonant-se magestuosament, fins a perdre's espai enllà.

Una forta sensació experimentà nostre HEREU, la seva cara mostrava un goig immens. Hauria volgut volar pels aïres on sols hi ha una pàtria, una sola, una pàtria sense ministres, ni polítics farsants que fassin servir el poble de escambell pera les seves concupiscències. Hauria volgut enfairar-se ben alt i fer voleiar la barretina catalana.

Tornà mes content que mai; a tot-hom explicava la agradable impressió que havia sentit. Al arribar al dintell de la porta trovà un amic íntim i escoment-lo li preguntà:—Aont vas HEREU?
—Estic entusiasmat—i li explicà tot quant havia vist.

—Tu ja volaries.

—Des-eguida. Per a portar ben enlaire el nom de Catalunya.

—Comprat un aparell.

—Ca barret. A L'HEREU no li manca pas cap aparell par a volar. L'HEREU vola sens necessitat de tanta enderga.

—Tú!

—Jo—diu tot orgullós.

—No se pas que hi veus!

—Que hi veig? mes que tú, bleda. Escolta i veuràs com volaré i com ho fa—é per a enlairar-me, amb mes seguritat que amb l'aparell mes enginyós que's puguí inventá.

—De que'l fa. ás?

—De roure, com els homes de ma terra. Tindrà unes ales grans, qu'es la raó que'ns apoya i pera demanar lo qu'es de justícia ens donguin. L'elise será l'esperit catalá que gira-voltará al impuls d'un motor, animat per la força que'ns dona nostra gloriosa historia.

Jo hi volaré i amb mi hi volará Catalunya. El timó i'l volant serán els idea's cataláns, que han de portar-nos a la victòria.

Arborant nostra gloriosa bandera, volaré ben enlaire, i quan seré arran de nuvol, cantaré amb veu robusta i forta:

"Catalunya comptat gran
qui l'ha vist tan rica i plena...

—HEREU, qued's admirat.

—No se que dirte, soc aixís.

GILABERT.

Cançó d'infants

La Mare de Deu
que n'es mare mia,
sentadeta al cel
filia, que filia.
Amb el fil que fá,
els cors dels nois lliga,
els cors innocents
dels que be l'estiman.

Amb tan bell lligam
¡Oh que be's criminal!
per vrra's avença
el fil sempre estira.
Tan refi com es
i tant fort que lliga!

La Mare de Deu
que n'es mare mia,
sertadeta al cel
¡filia, que filia!

DOLORS MONSERDÀ
DE MACIÀ.

Si ser pàtria, si ser nació era tenir una llengua, una concepció jurídica, un sentit de l'art propis, si era tenir esperit, caràcter, pensaments nacionals, la existencia de la nació o de la pàtria era un fet natural com la existencia d'un home, independent dels drets que li fossen de fet reconeguts. L'esclau romà era home, encara que per les

lleis del seu temps fos una cosa en mans d'un altre home, de l'home oficial que les lleis regonexien. La nació era nació encara que les lleis la tinguessen subjecta. com l'esclau romà, a una altra nació, a la nació oficial, la nació privilegiada. L'home era home, encara que per la llei no ho fos; la nació es nació encara que per la llei no ho sia.

ENRIC PRAT DE LA RIBA.

Es necessari que l'home de en quant en quant, aixequi els ulls al cel, i's recordi que enllà del sol i les estrelles existeix la veritable pàtria.

J. C.

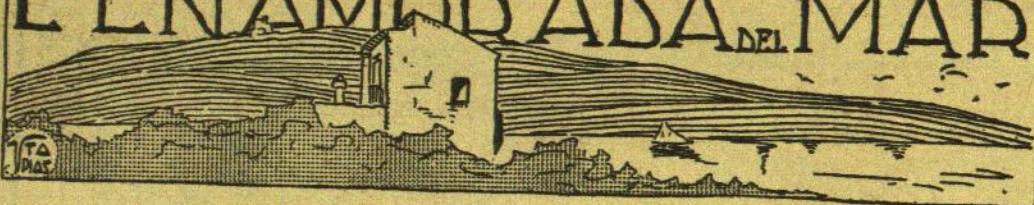

ELLA.—Ai Senyor! Un any més!

EL VELL.—No es l' any de més que 'm preocupa es l' any de menos.

L'ENAMORADA DEL MAR

A la gentilíssima i estimada nena Montserrat Mora i Pau

Les primeres llusors del dia, anaven esmor-
tuïnt la trémula llum de les estrelles!...

El mar s'anava il·luminant suaument, i la
blanquíssima boira que planava damunt les ones
remorejantes, comensava a esvaïr-se.

El firmament blavejava i l'horitzó esdevenia
suaument sonrosat com les galtes de un infant!...

Sobre les aigües del mar s'alsava magestuosa-
ment l'astre del dia!...

Qu'era bell el mar!... Les ones escumejantes be-
saven la daurada arena de la platja, i un vol d'au-
cells bequetejant-se volava arran d'aigua...

Enfront del mar hi ha una caseta petita com un
niu, bella com un somni, i blave com el cell!...

S'obra de bat a bat una finestra, i apareix una
gentil donzella de mirada dolga i somniadora. Te
els cabells sedosos, dos encesos clavelis als llavis
i una rosa a cada galta. Exten la mirada per dam-
unt el mar, i al veure les diafanes blavors del
aigua i'l cel tan llis i lluminós, diu a sa germaneta
que tristement la observava com si endevinés els
seus tristos pensaments: Lluiseta!... abocat a la
finestra i guaita quina mar més blava!...

La mar!... La mar!... feu la petita, aixugant-se
una llàgrima, diuen que's traidora... ¿Fa que no
ho es Maria?... Fa qu'ella estima als pobres pesca-
dors que la veneren com una mare? Avui fa un
any... pobre pare!... Abans de fer-se a la mar,
recordo que m'aixecà enlaire... enlaire i m'omplí
les galtes de petóns!...

La mareta abocada a la finestra s'ho mirava
sombrient... somrient... i jo desde la platja vaig
enviar-li un petó. Quines rialles que feia el pare!
Com m'estrenyia apassionadament en so braços!
Semblava que ho pressentís que no havia de tor-
nar més!...

No pot-ser Maria, no pot-ser que aquest mar
tan bell, hagi mort el nostre pare!... No es possi-
ble que aquest mar que m'ha vist jugar tantes
vegades a la platja, amb barquetes de suro i can-
ya, i amb palets i petxines que'l pare pobre pare...
me donava, m'hagi deixat orfaneta!...

No, no pot-ser... Seria un llamp qu'esberlaria
la barca, el mar no pot ser!...

Tots els matins, desde el primer dia que vaig
caminar soleta, anava la platja a despedir el pare,
i asseguda a l'arena, veia allunyar-se mar endins
la barqueta que a ne mi'm semblava impossible
que el mar pogués engolir-se oh mar!... mar
blau!... jo t'estimo!... Que torni altre vegada la
barca del meu pare! Que pugui altre cop besar
els seus llavis i d'imir dolçament als seus braços
mar... mar blau!...

Diuen que'ts traidor; diuen qu'has arrebbassat la
vida dels pobres pescadors que t'estimaven com
una mare, diuen que no has deixat tornar a port a moltes bar-
ques i has omplert de llàgrimes

els ulls de moltes mares, i de molts fills que van
veure fer-se a la mar la barca de aquells qu'esti-
maven per damunt de totes les coses, i encara es-
tán inutilment a la platja, amb els ulls entelats, i
les galtes esblaimades esperant que tornin. Jo no
ho crec!... no ho crec!... mar blau... mar bell!...
Maria, germaneta meua, avai fa un any qu'es
mort el pare i sis mesos que la mare mori de pena
de anyorança. ¡Pobre, mareta meua!... ¡Per un
petó seu donaria la vida!...

Avui en lloc de portar a la Verge, que'ns pro-
tegeix i estima, el pomell de gemades roses i cla-
vells amb que solem cada dia enramellar son sen-
cillíssim altar, anirém a cobrir de flors la sepul-
tura de nostra mare!...

¡Pobre mare!... exclamà la Maria, que conti-
nuava contemplant absorta l'immensitat del mar!...
L'amor de les mares es tan gran, tan pur, tan in-
mens, que sols després de la seva mort, quan
comparen els seus amors, amb els amors mundans
arribem a comprendre. L'amor de les mares podem
comparar-lo a la llum del sol, que sols coneixem
la seva vera grandesa quan estem rodejats de te-
nebres.

Les mares hauriem de viure sempre, doncs,
els fills que estem avesats a les seves carícies i
als seus amors, i besem dolçament, apasimada-
ment sos puríssims llavis, difícilment poden tro-
var a la terra altres amors que supleixin al seu,
ni altres llavis que sapiguen besar tan dolçament!

¡Mare...
mareta me-
ua!...

¡Perque al deixar aquesta vall de llàgrimes, perque al emprendre el camí de l'eternitat, no volgues que les teves filles dormissin amb tú el darrer son?...

La Lluïseta, anà a cercar el pomell de flors, i la Maria pausadament tancà la finestra. Al passar el dintel de la porta, l'en morada del mar, restà bella estona mirant les ones remorejantes que acaraven dolçament, manyagament la platja... mar... mar blau... deia somnolament, que torni la barqueta del meu pare!...

La Maria, comparagué amb llàgrimes als ulls i amb el pomell de flors a la mà... I dirigint-se a sa germaneta que continuava mirant el mar amb veu trémula digué: anem a oferir a nostra mareta aquestes sencilles flors...

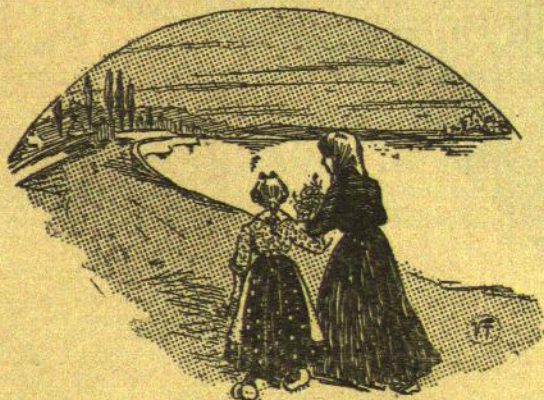
I el pare!... afegí amargament la Lluïseta. «No es just també que participi de nostra ofrena? Pare!... Jo també vull perfumar la teva sepultura!... I aixecant enlaire el pomell de flors, va posar-se a correr com una esperituda platja avall, i al esser enfront del mar feu caurer damunt les ones un ruixat de roses i clavells...

¡Per tu, pare!... Per tú, i per tots els pares que dormen al fons del mar i tenen fillets que e-peren que des-pertin...

Per tots vosaltres braus pescadors, que un dia vegereu enfosquir-se el cel i revoltar-se furiosament la mar.

Vosaltres que ahans de morir, pensariu en vostres nius, en vostres casetes blaves com la mar i el cel; en vostres mares i esposes que agenollades al peu del altar de la Verge Santíssima, tota voltada de flors i claretat, pregarien amb llàgrimes als ulls; en vostres fills; en vostres alegres infants, que amb les galtes sonrosades com els primers raigs de sol i amb els llavis plens de cançons i rialles, al fer-vos a la mar, jugaven alegrement amb peixines i barquetes a la platja, tota daurada i amarada de llum!... oh ¡mar!... mar blau!... tú no'ts traidor!... Es el llamp... el que arrepassà la vida de la gent de mar... Anà a l'encontre de sa germana i amb dues se dirigiren a omplir de flors la sepultura de la seva mare!...

La Maria bo i caminant, anava mirant el cementiri del poble, aquell ceme tir tan petit, tan humil, vorejat de altíssims xiprers rublerts de nius de aucells, que amb llurs cants torven l'etern silenci d'aquell sagrat recinte...

I la Lluïseta l'enamorada del mar extenent la mirada per damunt de lo que estimava més en aquest mon, i mirant embadulida les pulides barques que amb les veles desplegadas i tota oloroses s'endinzaven mar endins... mar endins... com aquella que no ha tornat més, mormolave: oh mar!... mar blau!... ¡tú no'ts traidor!... Tú no'ts traidor!

JOAQUIM CIVERA i SORMANÍ

GLOSA

Si n'hi han tres pastorets
tots a dintre d'una cova
l'un tocant el violí
l'altre tocant la viola
i el que es més petit de tots
n'està fent gran xirinols.

Mentres n'estaven tocant
ne veuen veni una dona
arrupida de vellor
concirosa i tota sola.

—Ont anéu amb aquet fret
ai dona la bona dona?
que voléu venir amb nos

si voléu ballà una estona?

—No per cert els pastorets
que no vaig pas tan airosa—

—Doncs venfu que amb tal fredor
bona llar no us farà nosa.—

—Es que tinc molt camí a fer
ans no despunti l'aurora.—

Lo missatge, quin será
ja que tan el cor vos torba?—

—En el portal de Betlem
hi plora una gran senyora;

no te roba per vestir
an el seu fillet que plora.

Una dona li digué:

—Qué ploréu la gran senyora?

—No tinc roba per vestir
an el meu fillet que plora.—

—Si n'hi don un drap de llí
i n'hi fa una tela bona...

Ella li respón, amb veu

que als arcàngels enamora:

—Grans mercès pel drap de llí

grans mercé, gentil pastora,

al Paradís vos vindreu

a abrigar-n's d'una altra roba.

—Si'm dexéu besar l'Infant

tot un cel mon cor aroma.—

Al besar l'Infant amb fé.

el vestit d'or se li torna.

I no's pas del falssejat

com per tot el mon ne corra,

que el brilla perennement

sors deífica corona.

Amb axó bons pastorets

si hi anéu amb fe armoniosa,

l'un tocant el violí,

l'altre tocant la viola,

i el que's més petit de tots

sempre fent gran xirinola,

jo us augur que'l Nin Jesús

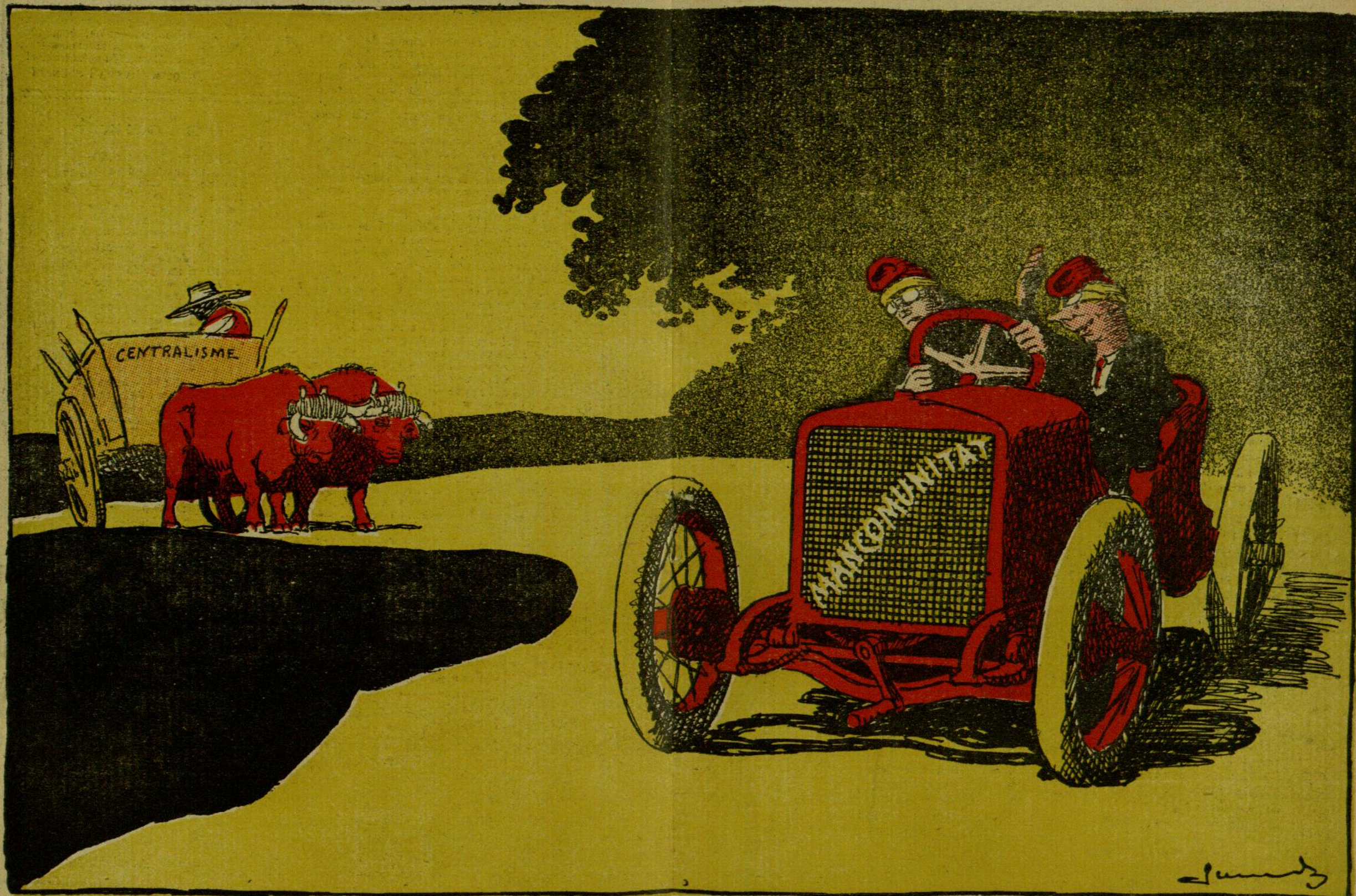
bells motius sempre vos donga

per un ant divi rimar

d'ensenyança a tots els Pobles.

MIGUEL S. ALAMANY VILA

Adeu ensopit!... Mentres] tú dorms jo vaig despertant les meves germanes. ¡Castella ja s'ha deixondit...!

LA PRESENTALLA

LEMA: La Prometensa

Quan lo malalt panteja
Los ulls son per plorar;
Quan veuhen que agoneja
Campanes fan voltar.

Doctors mouhen la testa
Y a poch a poch s'en van;
Cansons y ayres de festa
Absoltes cridarán.

L'angélica esperansa
Per có, no's vol morir;
I'ls cors ab confiansa
Prometen a desdir.

Y surt la prometensa
Dels llavis y del cor,
Com crit suprem que llença
Una ànima ferida pe'l dolor!

La Pàtria, 'ns agoneja
Sagnant per tots costats,
¿L'heu vista com panteja,
Los ulls envidriats?

Doctors ni medecines
Ben tart hi arrivarán;
Si li han donat metzines
¿De res li servirán!

La mare que'ns adora,
La patria, está en perill;
Quan mor la mare, plora
Tothom qui's diu bon fill.

Al Cel fem prometensa,
Patricis de bon cor,
Com crit suprem que llença,
¡Tot un poble ferit d'immens dolor!

Si nostre Pàtria's cura
Retánle pintarém;
Simbólica figura
Al mix hi posarém,

D'una gentil princesa
Regina de Llevant,
Encadenada y presa
Per un buixí bergant.

Pubilla de Provensa,
Hereva d'Aragó,
D'enllá la mar inmensa
Mallorca y Rosselló.
Al pit durá una llaga
Que un drach li axampla ardent,
¡Un drach de la nissaga
Més borda y més traydora de Ponent!

Pit d'héroe y cor d'artista
A n'el pintor li cal;
(Antich ó modernista,
Pe'l quadro, tant se val.)

Lo seu pinzell, la ploma
Será d'historiador;
Fuet brunzent qu'alloma
L'espatlla del traydor.

No li caldrá somniarla
La escena que commóu,
¡Sols ha de fer copiarla!...
¡Be tots la veurém prou!

La llaga malhaurada
A Caspe se'ns a obrí;
Si n'es d'encarcerada
Després de quatre segles de patí!

A un costat del retánle
La Patria está plorant:
La llengua y la paraula
Buixins li van tallant.

Mes ¡ay!, que s'hi amuntegan
A cents, cara-girats;
Los fills borts, la renegan,
La oblidan, los ingrats.

Hi han clergues a la trona,
Y mestres de minyons
Que parlan, qu'esborrona,
La llengua dels sayons.

Y al llit de la agonía,
Pe'l testament dictá,
¡Fa temps que's prohibía
Dir l'última paraula en català!

Y, ¿a dins de quin Santuari
Será'l quadro penjat?
—Si's mort, dalt del Calvari,
Si's salva, a Montserrat.

A Montserrat, y a fora,
Sobre un rocam inmens;
Que'l vejan a tota hora
Los nostres descendents.

Que'l vejan tots, y aprengan
A may desesperá,
Y eternament entengan
Quant val ser catalá.

Que'ls cálzers d'amargura
Que un poble va engolfí
Si'l poble es gran, procura
¡Tornarlos a la gola del butxí!

ARTHUR MASRIERA Y COLOMER
mesire en Gay Saber.

El Bisbe popular

A la memòria del Dr. Laguarda

Lo esquelleig constant i ploroner d'una campaneta retrunyia per les escales del Palau bisbal; aquella campana que no més sona dues voltes en la vida dels prelat; o bé repica esbojarradament a festa amb una alegria encomandissa dient als fidels diocesans que'ls es arribat el nou pare i pastor, o bé amb els seus planys corferidors escampa la trista nova del trespàs del bisbe a l'eternitat. El drinc ploroner de la campaneta feia saber que la Seu restava orfa i endolada

¡Oh! jo no sabria pas dir el moment d'esglai i de pertorbació que feia trontollar l'ànima. Tot-hom hi era esma perdut, amb la testa descoberta, amb els llavis aixuts de paraules, amb el cor nuat comprimit i amb els ulls amensadors d'esclats de llàgrimes. Tothom se sentia més que mai germà, fill d'un mateix pare qu'era partit lluny, i que mai més tornaria, a endolcir les hores amargues de la nostra vida amb el sen front altament seré, amb les seves paraules enèrgiques i edificants, i amb aquell somriure d'àngel. ¡Oh! com dir el nostre condol i a n'algú manifestar-lo si tots duïem igualment l'ànima endolada. Eram tots de la mateixa espiritual família, dins de la mateixa llar, i endevades esperaríem el foraster que vingués a juntar-se al nostre dol.

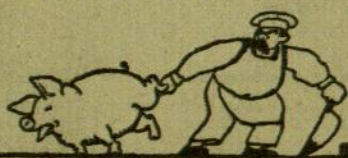
A fora del Palau la gent s'agombolava i religiosament feia conversa de la malaltia i trista f del Dr. Laguarda. Una velleta, pobre de vestit i de paraules, qu'al atzar passava, al heue resment de la trista nova, amb l'esguard visiblement comogut, amb els ulls fets enlaire i humitejats per una llàgrima viva i espontània, clamava a mitja veu;—¡Deu l'hagi perdonat! ¡tan bó que era pels pobres!—La bona velleta no hauria pas sapigut dir d'altra manera l'elogi del seu bisbe. ¡Tant bó qu'era pels pobres! Aixó ho volia dir tot. Aquell bisbe era un home d'una caritat ardenta i sense fites. Aquesta caritat en be del pobre era parlona d'aquella caritat encara més vibrant i més encesa envers Deu, aixís el bisbe era l'home plé de perfecció i de santetat. ¡Tant bó qu'era pels pobres! i la simpàtica velleta anava glosant les seves amoroses paraules. Ella, vinguda d'una barriada obrera barcelonina, recordava fetes passades entre les gentes trevalladores. Ell, el mateix bisbe pujava les escales rónegues i tortuoses, entrava rioler a les cambres pobres i fosques dels malats, i sabia alegrarles, parlava ¡oh! com parlava, la seva veu era allà més penetrant, més trasbalsadora, més bisbal que

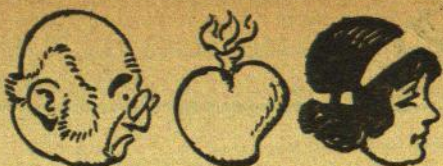
desde la gran cadira de la Seu; éll mateix pacientment donava la medicina al malalt rebréc, acornotava la viuda desolada, portava un rajolí de revifador consol al que gemega en el llit del dolor, dexava sota'l coixí, amarat de llàgrimes i de sofriments, la valiosa almoïna que feia més suportables i alleugería'l pes de la família i tota la cambra; i tota la casa restava amb una flaira de santetat com si hagués passat un àngel missatger del Senyor. Era aixó precisament lo que a les gentes del poble els feia veure gegantina la personalitat del nostre malaguanyat bisbe. La vella del poble no'n resava rés de les grans obres nascudes i florides al paternal caliu del prelat. Els homes de lletres, els polítics, els pensados, les autoritats, en feian l'elogi recordant les seves pastorals, els seus discursos, els seus sermons, els dots de talent i d'intel·lecte, li deïem el bisbe infadigablement trevallador, el bisbe social, la vella, representació del sentir popular no'n sabia res de totes aquestes coses, ella no més sabia aixó, ¡era tant bó pels pobres! i per ella aixó ho volia dir tot. Amb aixó tenia una gran semblansa amb aquell gran bisbe que's nomia Urquinaona i quina memòria viurà i serà sempre venerada en el cor de les masses populars, que agraiades encare senteu per ell una gran veneració.

A mi les paraules de la bona velleta amb tota la seva rusticitat, me van semblar plenes de grandesa per lo sinceres. No manifestava'l seu condol amb una firma estampada fredament damunt del blanc paper, no, ella parlava a ple carer, a la llum del dia; sermonejant davant de gentes desconegudes, no moguda per cap mira, ni esperansada de cap remuneració, parlava amb el cor a la ma, amb la ingenuïtat que nia al fons de l'ànima i malda amb força per a sortir a la llum del sol.

A mi va semblarme que calia aquesta confessió feta aixís, palesament, que l'elogi del nostre bisbe fos integral, que'l clamessin tots els estaments i classes socials. Que mentres els aristòcrates de sanc i de cabals, els lletrats, els polítics, les autoritats, l'enliraven idealment i amb el desig, fins a les regions de l'immortalitat, no hi manqués el clam sincer i persistent de la velleta, encarnació de la veu del poble, que caminant pausadament carrer del Bisbe enllà, anava dient: Deu l'hagi perdonat: tant bó qu'era pels pobres!

F. de P. B.

Per qu  te estimo

S  t'estimo, bella nina
amb amor tan verdader
es perque en té s'hi endevina
el bell agre del terror,
perque tens la fa  colrada
d'esquidada morenora,
com la terra assolejada
de las feixes de l'avior,
perque tens la caballera
color d'or enc s i viu,
com la espiga joganera
de les messes del estiu,
perque tens l'ardent mirada
plena de bonesa i pau
com la volta asserenada
que r s entela entela el cel blau,
perque ton al  s'escola
d'un perf m suau i grat,
com flaire de farigola
de les cimes del serrat,
perque tos llavis, donzella,
al descloure en un somr s,
son una flor de rosella
que un b s en dos mitj part s,
perque es ton cor una brasa
dintre el pit, al bategar,
com crema dintre ta casa
el ti  damunt la llar,
perque ton c s balandreja
amb enc s nconscient,
com el ventitjol brandeja
el jonc devora el torrent,
perque ets senzill  y galana,
virtuosa, honrada i humil,
com la violeta boscana
la m s xamosa i gentil,
perque ets sapada i ets forta,
feinadora al més i al camp,
tal com l'alzina de l'horta
que mai l'ha ferit el llamp,
perque ets rosa i bruna alhora
resplandint de magestat,
com nostra excelsa Senyora
Madona de Montserrat.

LLUÍS TINTORÉ MERCADER.

VISIÓ

J  o l'he somiada moltes vegades a la meua Catalunya. I dic a la meua Catalunya, per que aixís com cada-c u estima a llur mare a sa manera, jo he estimat a ma terra amb aquella est tica contemplació de les ànimes verament enamorades.

Nat i crescut en mitj de ses montanyes, mon cos s'ha fet sa i fort amb les viandes de son terror, els meus pulmons s'han axamplat respirant l'aire pur de ses carenes, perfumat per la flaire de les rouredes i alzinars, i les continues ascensions als pics de les mes altes serralades, han donat a mos ossos la duresa i el tremp de sos penyals, i a ma salut la consistencia del ferro de ses velles forjes.

I si tans bens li deu mon cos, no menys avantatjes te que agrair-li mon esprit. All , a montanya, en la petita escola de la rectoria, reb  mon enteniment el primer aliment intel-lectual amb les antigues beceroles, i amb els pals i ganxos del primitiu cartipàs, aprengueren mos dits a moure la ploma que mes tart ha pogut empleiarse en honra i gloria de ma terra.

Mon ànima s'ha nodrit, all , amb el pal-ladeig de la Doctrina cristiana senzillament explicada en catal , per l'encara mes senzill Sr. Rector, i mon cor s'ha trempat en les dolçures de l'aplicació d'aquelles santes màximes dins la masia, en la vera llar de la família catalana, fonament cicl pic de la grandesa de Catalunya.

Jo l'he viscuda i l'he sentida aquella antiga vida de la casa pairal on l'avi, que ja no es res, es el tot, i aon l'hereu casat i amainadat, ànima, vida, fortaleza i el tot de la pagesia, no es res davant dels cabells blancs del jai que presideix la taula i seu encare a la capsulera de l'escó.

La visió d'aquella Catalunya m'ha acompanyat durant tots els dies de ma vida, i debades n'he cercat de pariona per tots els indrets d'Iberia que he recorregut, gaire be, pam a pam. La vida te en altres llocs virtuts isolades, tant en els caserius de Basconia, com en els cortijos d'Andalusia, lo mateix en els pazos de Galicia, que en les barraques levantines i en les alqueries i granjes del centre; la totalitat de virtuts patriarcales, la visió de la família antiga catalana no l'he trobada en lloc mes, i crec que es que Deu va fer-la sola com al sol.

Les circumstancies de la vida m'han portat a visitar altres pobles i terres llunyanes i forasteres i llur vida ciutadana i llur vida camperola no ha pas pogut desfer l'enc s de la visió de ma estimada Catalunya. Els he pogut estudiar en mitj del tràfec de sos negocis en plena ciutat, en la organització de ses indústries i tallers, en les relaci ns socials amb llurs superiors, iguals i inferiors i en sa vida de família. Tenen un barn s mes polit, tal vegada un major grau d'hipocresia, batejat amb el nom de cultura, un pertum sintètic de laboratori químic, que en realitat es inferior al aspre, pro natural aroma de nostres farigoles i romanins.

Tinc fe, cega, fon  a, en el pervindre imperialista i gloriós de nostra raça, una volta s'hagi espurgat del sediment que'ls dos segles de at iment li han deixat al damunt, i s'hagi tret el rovell que tants anys d'inacció han posat en sa cuira a de defensa i en ses armes de combat.

En l'ensomni de mos darrers anys, tinc la visió d'una Catalunya forta, rica, plena, poxanta, imposant llur hegemonia, reglada per l'amor, damunt tots els pobles de la Marca hisp nica, aconduits per ella al respecte i consideració del mon, i rebent la sava de sa grandesa d'aquell passat gloriós, forjat en la masia, i en la llar cristiana d'aquelles famílies de patriarques que naxien, creixien i morien a l'ombra santa de la Creu.

TÒFOL.

- ¿Sab que patinen molt be les seves nenes?
- Sí; pero amb aquest *sport* sempre tinc por de les r lliscades.
- ¿Vol dir que no les hi porta precisament pera que rellisquin?

La nau torna al port després del temporal

Aqueixa nau que ha vist el temporal,
del paorós esglai encara branda...
Damunt dels pals els núvols en garlanda
s'han desfets i en els pals llurs penjarells
s'esfilagarsen com els oripells.
Serva la nau del gust de l'aigua, màgic,
la palidesa d'un visatge tràgic.
Aigua ubriaganta dels ignots abims,
are rellicsa en dolços escorrims
per la nau tremolosa de basarda
i encara xop...

Son retorn esguarda
amb llarc esguart asserenat el cel
i parpalleja sense cap rezel,
—parpalleig d'or,— per esvai'ls fantasmes
qui dançaven la dansa dels espasmes
entorn la nau que ha vist el temporal.

J. M. LÓPEZ PICÓ.

Las doce... han dado... sereno

HAN dado, si senyors, han dado, per" que de caure no cauhen més que un moment, fora de quan cauhen de la Catedral, que cauhen una bona estona de carrera. Per una cosa o altre cauhen de la Catedral: de la Seu que no espera parroquies; de la campana de les hores que pel seu *récio son i pausado compás* pot tenir-seles tiesses amb la campana de la fábula de la *Colección Selecta*.

Entre quatre i quatre fa bó de donar un tom i desumbussarse la gola. Encare que no sia més que per estirar les cames i per no perdre'l xiquet de castellà que, uns dies amb plors i altres amb rialles, s'apren a estudi. Plors a l'hora de donar la lliçó; rialles a l'hora de penjar ninots de paper al sostre, entre plana i plana del cartipàs.

Ben mirat, d'ensà dels vigilants la institució ha anat a menos. Un cop resseguides al primer tom les portes de les botigues del barri, que ja cal sien ben fortes amb la barzegada que hi dona'l sereno es pot dir que ha fet mig jornal; l'únich profitós, perquè de fer malbé'l castellà i d'afrontar a la Música no se'n pot dir feina ni res que se li assembii.

Las doce... uns amb ce i altres amb ese; uns allargant la cantarella, altres anant per feina uns amb veu de tenor, altres amb veu de marrà: uns parantse per llirshi, altres caminant a tall de tantsemendona; uns fentse ben be càrrech del ofici i de lo que ells valen i altres no fentse càrrech de res, son sempre mitja nit pels que están deserts i no son res pels que dormen. Igual que'l nublado i que'l sereno i que'l *neviendo* d'aquell sereno que conjugava malament lo verb i que'l

nevando d'aquell que era la riota del que defa *neviendo*. Pitjor l'altre que diu *nevando* diu que defa'l del *neviendo* a un tocatardà que li feia la brometa.

Tinc més de cinquanta anys i encare no sé perquè canten los serenós. Perque a Barcelonés no hi ha cap rajoler que tinga de temer la pluja, ni cap pagés que s'hi puga tombar més de gust sentint que'ls núvols li mig salven la cullita. Ni tenim de fer res del temps ni'ns apresse gaire'l llevarnos perquè fins los d'ofici's llevan tart, a l'hora que ja dormen los serenós. Sense parlar dels mestres de casa, que's posen a trevellar a l'hora que'l porc canta. I dels escriptoris, que encare s'hi posen una hora mes tart. Sense que rer aixó se'n tingan de donar vergonya, perquè també pleguen a les vuit del vespre, tres hores més tart que'ls mestres de casa, que son uns veritables cavallers.

De vuit a dotze i d'una a cinc, cargolanthi de tant en tant un cigarret i ficantse i trayentse'l metro de les butxaques de les calses un parell de dotzenes de vegades cada día, que tiri per ministre qui vulgui, que a tenir are de triar ofici triaria al d'ells.

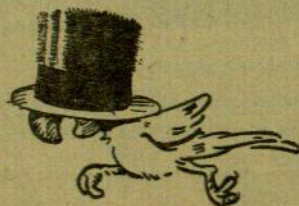
L'ofici de paleta o'l de sereno, que encare te menys perills. Perque, per no tenirne cap's varen inventar la llanterna, perquè'ls lladres tingan temps d'anarsen amb lo paquet que han fet per les botigues y pels magatzems.

L'ofici d'ells per descansat i per sanitos, o l'ofici de sereno per l'arreplec de cada setmana i per la picassada de Nadal. Hagi anat a menys o no hagi a menys, i fins que hagi perdut de la meitat per mor dels vigilants. Qui no se'n aconsolaria de la meitat del sou d'un rei?

Perque tenen de tenir entés que era molt gros lo jornal que's feia. Y que al arribar a Sant Tomás, encare que'ls tocaven quatre días de dormir poc, al arribar a las tres ja s'havien buidat sis vegades la butxaca. Un ral d'una décima, una pesseta de l'altre i un duro de las que donaven al dels magatzems, feien molts i molts duros a l'hora de desgarnir les taules de les fires de Santa María. Molts duros, dels que ni tenian de descomtar les tres unses d'anissos de frare que repartien al a quitxalleta dels pisos y de las botigues al anar a recullir la voluntat cada dilluns. Molts duros que no tenien altre mossegada que'l cos de les décimes de purpurina, que per las criatures valien mes, qué dic més! molt més que'ls quatre contats anissos de la visiteta setmanal.

Era bon ofici'l de sereno. Tant ho era, que molts lo tenien com si diguessim a arrendament. Y'l suplent casi tot l'any era suplent. Y la gent no se'n adonava, perque, com no era costum retirar tart, al sereno sempre'l veia de días i sense cucurulla: net, endressat, afeitat de fresc, amb la carrillera de llautó bruniada igual que si fos d'or, tant bruniada com el día de Corpus per acompanyar al alcalde a la professó, com al darrer día de la Capvuytada al portar a despullar los gegants.

Un dia, no'm recordo quan, ni tractant de qué, vaig comensar a encaparrarmi amb lo nom que'ls hi varen dar quan varen empescarsels. I vaig descapdellar part o partida dels meus enca-

parraments, perquè qui no'ls descapdella tenint tinter i ploma i un diari per esbrevar-se i uns llegidors de tant bona jeia que tot los hi anava bé?

Plovia i'l sereno deia *lloviendo*. I com ja feia una setmana que entre *lloviendo* y *nublado* m' venia amohinant, vaig comensar a éuremeles tot sol i a reflexionar sobre Galícia i sobre les costes de la Bretanya i sobre la Irlanda, tres indrets molt castigats de plujes, molt més que pas Barcelona i Sevilla i Madrid i que totes les altres terres seques. I sense saber si n' hi han a Irlanda i a la Bretanya, però sabent que n' hi han a Galícia, vaig pensar que es un nom lo de sereno molt mal tret i que sols escauria al Egipte, hont jo cel sempre es blau. I'n vaig escriure alguna cosa d'aixó, criticant, potser sense rahó, a las autoritats, que son les que sempre paguen la patenta.

Però desp és vaig anar reflexionant i vaig mig treure en clar que no hi tenien cap culpa. Que era de sentir cantar *sereno* que'l nom los hi va quedar, i que d'aquí va passar a Galícia, que no debien saber com batejarlos un cop los varen haver nomenat. No s'ha escapat per tot Espanya'l cap-i-cua dels bitllets que donen sort? No es ja d'us i costum entre'ls escriptors clàssics castellans servir-se del verb *anyorar* com de cosa propia, ells que no poden anyorar res perquè res de casa seva'ls tira com nos tira a nosaltres tot lo nostre, i

més que a nosaltres, als gallegos tot lo seu: aquells prats, sempre verds; aquelles castanyedes; aquelles cales, aquells cants del poble tant o mes dolços que'ls nostres, aquella llengua tan o mes bonica que la que parlem aquí? No s'ha escampat per culpa de les remaleides vagues lo terme d'*esquirols* amb que'ls que no volen treballar motejan als que arreplegan les engrunes qu'ells llensen? I *esquirols* aquí, *esquirols* allí, ningú sab perquè'ls hi diuen *esquirols*, ni a Catalunya ni a fora d'ella. Jo tampoc ho sé de cert, però m'ho penso: perquè's belluguen molt i no avansen feina, com no n'avansen los millors fadrins tantols tingan de canviar les eines, com no n'avansen fins trevallant amb les seves eines mateixes al canviar de casa.

I *esquirols* s'han quedat los que arrepleguen los rossegons que llensen los vaguistes d'Andalusia i'ls que s'entaulen a la taula plena de pa blanc que han abandonat los vaguistes del pla de Barcelona. Com serenos s'han quedat los serenos de Galícia enlloc de dir-sels *nublados* o *lloviendos*, com los hi pertocaria, no podent com qui diu entonar un himne a les estrelles, com tant sovint li entonen mol s serenos d'aquí, qu'están convenuts de que, a tenir estudis, podrien cantar al mateix Liceo. No hi ha arribat a cantar lo *Musclayre* per ventura?

No es mal ofici l'ofici de sereno. Jo m'ho he plomejat moltes vegades i empre'ls comp es m'han sortit be. Be, atenent a que me'ls estimo, a que encare m'agradaria que'ls hi hatesin m s los comptes, que encare me'l sento a la llengua aquell gust de comí dels anissos de frare que'm daven cada setmana, que encara m'agraden les décimas que per Nadal reparteixen, mes boniques que'ls gastaments de dibuix japonés que s'han fet de moda, més lligades amb les prometes del Nadal que vindrà, amb lo seu gall dindi, amb les seves ampolles de vi dols, amb los seus turrons de neu i d'avellana i de no sé que més, amb les seves neules i amb los seus dos o tres dias de festa i

amb los seus pessebres i amb tot lo que hi ha i lo que no hi ha per Na'al, però que per la imaginació dels nois hi es de veres. M'ho plomejo i veig que a Barcelona hi ha moltes botigues a cada carrer i quatre o cinc pisos per cada botiga. I que cada sereno'n vigila molts de carrers. Tiro sumes; faig multiplicacions; me recordo de que aquí que'ns dol donar un xaxo al Govern no'ns dol gastar ben gastat un duro, i veig que Deu n'hi do, que, ab tot i la espessigada dels vigilants, encare no ha anat a les rocas l'ofici, encare es més que vividor.

I respiro, perquè m'sabría molt greu que's perdés l'ofici aquest i quedessin desferes del tot les cuatretes que toca-tardans i serenos i vigilants i municipals fan a les nits d'estiu allí on més hi bufa l'airet, aquell petit airet que devegades ni s'arrepára de les nits d'astiu, i arraseradets al hivern allí on lo vent no hi toca.

I respiro també perquè en aquestes cuatretes sempre's diu mal del Govern i mai dels que li van en contra.

I me'n alegro, perquè aixó vol dir que la pesseta que se sol dar als vigilants no ha sangrat tant com se suposava l'arreplec setmanal del serenos ni la gran gran ganga de les bones fes as.

Les llatínades que de tant en tant se tiren no volen dir res. Son esbravamentes que la soletat de la nit atempera fàcilment. s bretot quan comensa a corre nna mentida de les grosses respecte a aixecaments de partides i quan comenen a arribar veritats veritables d'una gran carnisseria entre dos exèrcits estrangers. La soletat de la fosca, la mateixa serena de les nits d'estiu, que mig mulla les bruses dels vigilants i dels serenos, però que ni pot aixamurar la roba de llana dels municipals; l'airet si fa airet; les rufolades del hivern; les naturals ganes de xerrar que tenen tots los que a la tarde poden anar al café, la necessitat encare més precisa que tenen aquets de aclarir els miters d'un terratrèmol o lo qu'en Weyler du al pensament; l'acabar d'aclarir lo que a la tarde mitj ha aclarit *El Diluvio* de la fugda de la monja per la teulada del convent... tot plegat ha posat pau allí on hi havia tanta de guerra, entre'ls serenos i'ls vigilants, servint casi sempre d'home bo'l municipal de la cuatreta, que, catalá o castellá, hi bestreu per un igual, tant si's tracta d'en Lerroux, com de lo que designen les estrelles amb cua.

Bona gent tots plegats encare que diguin mal del Govern. Bona gent, potser precisament per xo. Perquè dihentne mal no hi ha por de que li llevin mai cap fals testimoni.

PERE ALDAVERT.

Avis

Preguem a nostres llegidors que'ns perdonin si per causes agenes a nostra voluntat s'ha retrasat uns quants dies l'aparició d'aquest número extraordinari.

Des la vinenta setmana L'HEREU en comptes de sortir el divendres, com ha vingut sortint fins ara, sortirà el dimars.

La cançó del mar

El mar canta i canta eternament.

Ses notes argentades i bellugadisses, vaporoses com les gotes de sa blanca escuma, corren damunt la pura blavor de les aigües inquietes cavalcant sobre ses ones que busquen'l ritme suau entre les cadencies plácides de les aures amb que juguen o del huracà amb qui's barallen. Per a cada tonalitat de llum; per a cada boira mandosa; per a cada nit clara i serena com la esperança del navegant, o negra i imposanta com la gorja de fera apocalíptica que llisca per les solituds de la planúria immensa, te la mar sa cansó sa cadència i son ritme, igualment gran, genial, immens...

Sembla ressó de petons quant sa escuma joguina es destríu sob'e'l lit de sorra blana, sembla echos de bíblica maledicció quan esbossina ses ones sobre el cantellut acantilat de la costa brava; i sempre'l remoreig de ses aigües oscilants, cria una cançó nova barreja sonora i cadenciosa dels clams del exil i els plors del presoner afanyós de llibertat, que a voltes se conforma a sa dissort cantant ses penes en dolça melanúfia i de voltes es revela en brams gegantins de protesta flagel·lant les parets ciclòpiques que aeterna impotència el condmnen en el silenciós mutisme d'un escarceller impietós.

Quant l'alba indecisa encen la llantia del dia al cel sospesa, amb ses perles brillejantes que de Orient envia, s'engarlanda'l mar qui canta l'epitalami de ses noces amb la llum, sa casta esposa quan el primer raig de sol daura'l mon la mar entona un himne brau i potent en el quin hi vibra l'aire i la llum i'ls batecs de vida i'ls afanys i'ls somnis de un dia nou que porta l'esperança de prometenses embogidores en la fúria riata amb que saluda sos reiaimes.

Son cant del mig-dia es mandrós com l'acor, plé i perllongat de un orgue feixuc de manxe plenes i pesantes; es un cant ensopidor, cansó de son sense les il·lusions del bressol, es la vetlla de tot un mon que dorm sota l'atmosfera cremanta d'un juliol abrasador; mentres que l'harmonia del mar en el mig-dia corgelat del Desembre es breu lleugera, saltironant com el pas de un nen que juga i corre per la neu.

Cau el dia, comença a fondre-s la llum i llavors el mar entona una cansó melangiosa, anyoradissa vaga com si fos arrencada de molt lluny, de un cor punyit, d'una ànima corferida que veu morir lo que l'enamora, que veu esvahir-se l'esperança, que veu allunyar-se'l conort. ¡Qué trista es la cansó qu'al cap vespre canta'l mar!

I quan la tempesta'l flagella! ¡Oh! aleshores es quant el mar es més mar, quant sa cansó es més gran, més immensa, més imposanta...

Per a trobar notes més vibrantes llença a aixams sa má geganta, grapats d'escuma sobr el pentágrama blau del infinit i al ferir bravament les boires cendroses, arrenca un acort que sembla l'udó de les feres del desert, pro més gran que sembla'l bram de l'ira tota, pro més fort; que sembla'l crit de rabia d'un mon que's revela, pro més tetricament grandió, encara.

Llavors son cant es heroic, homeric, es el crit, el bram, l'udó infinit del Titá de la naturalesa,

donat amb tota la força de sos pulmons, amb tot el poder de sa grandesa, amb tot el despit de sa rabia mai per ningú abatuda; i'ls espais retrunyent, i'l tró calla avergonyit de sa pobresa, i'l llamp vol calcigar la lira brava quins sons espardeixen per sa grandiositat sobirana, i'l mar canta, potent, en l'ira de sa superbia, fins que un altre poder, el poder del Deu gran, amb son dit omnipotent li senyala un altre ritme i li marca un altre cadència, i la mar sumisa i obedient com orquesta de grans mestres preludia llavors un himne en quin se barregen troços grandiosos de marxa fúnebre amb que planyen les aigües el recort de ses víctimes, amb bossins extasiadors de veus de perdó i plors de penedit: la mar reposa tot rondinant una cansó d'alabanças al altre poder, a l'únic poder més gran qu'ell.

Per xó poeta inconegut de estrofes ignorades amb la ploma del records escrites sobre'l cor punyit pel dolor de perdudes esperances i d'il·lusions en flor marcides pel mestral d'una realitat desoladora, tinc el mar per company i per mestre; per xó comprenc sos ritmes, i entenc ses cadencies i sento sos cants misteriosos i trovo en ses cançons una deu de poesia que sadolla mon esperit i omple la meua ànima de una indefinible dolor qu'entra dintre meu amb la vaga i vaporosa vibració de sa eterna melangia.

¡Oh mar si'ls homes t'entenguessin!..

ROC RAFEL DE PUJALT.

Grans mercés

L'HEREU està molt agraït a tots els escriptors qu'han col·laborat en aquest número. Està orgullós de que l'eminent poeta En Angel Guimerà li hagi ofert una poesia; i una altre la notable escriptora Na Dolors Monserdà de Macià.

I està també agraït al form catalanista i notable escriptor En Pere Aldavert; i dona una forta abraçada a l'amic R. Suriñach i Senties, i grans mercés al notable poeta J. M. Lopez-Picó i a En Artur Masriera i a nostre benvolgut amic F. de P. B. i a tots els demés qu'honren amb els seus treballs les pàgines del nostre periódic.

Grans mercés a tots i que Catalunya els hi pagui.

J. Pallejá
desitja a sos clients un
bon any

Casa Martí
desitja a sos clients un
bon any

Ferrán Arruga
desitja a sos clients un
bon any

F. Vehils i Vidal
desitja a sos clients un
bon any

F. Alonso y C.^a
desitja a sos clients un
bon any

Botiga Nova
desitja a sos clients un
bon any

Hotel Massagué
desitja a sos clients un
bon any

Joaquim Vilá
desitja a sos clients un
bon any

Gustau Weinbagen
desitja a sos clients un
bon any

La Novedad
desitja a sos clients un
bon any

La Estrella
desitja a sos clients un
bon any

La Casa BASTIDA
desitja a sos clients un
bon any

NO SE SI ES DEUEN haver enterat que a Barcelona es publica un periodíc (de alguna manera l'hem de anomenar) que te tot l'aire de un setmanariet de poble, amb el sugestiu i bélic títol de *La Trinchera*.

Oh! es un periódic que's una maravella. Son temibles quant agafen l'arrencada.

Aques a setmana se les heu amb la Lliga Regionalista, i pretén amb sofisme i arguments tendenciosos ferir l'honorabilitat dels homes prestigiosos que a l'Ajuntament la representen. Mes no'n fem cas, perque la calumnia es com l'aigua: sino trova pols no taca.

Diu que'ls lerrouxistes representen la pau i la tranquil·litat de Barcelona; i'l regionalistes la absorció i la ruina!..

Per odi a la «Lliga», fan l'apologia del partit lerrouxiste!..

I diuen que son catolics, pero no ho volém creuer. Costa molt poc dir-se catòlic, lo que costa es practicar les virtuts que'ns ensenya'l catolicisme; i aquesta Religió, senyors que escribiu *La Trinchera*, diu que'ls homes s'estimin. i vosaltres no més sabéu avorrir.

Els lerrouxistes han votat el fill del Duc de Solferino.

«¡Qué amigos tienes Benito!..»

Un editor molt despreocupat que no anomeném per no embrutar les columnes d'aquest setmanari. i que actualment sosté un periódic «sevillano» que es fa passar per regionalista i se li veu d'una hora lluny el llautó, ha fet correr que L'HEREU havia mort!

Pobre senyor, i quines ganes te que morim!

Potser si que'ns vol matar per a pendrens el títol del periodíc i explotarlo.

Si aixó vols fer, editor despreocupat i usurpador de títols del periodíc, ja cal que t'esperis assentat, perque per ara tenim moltes ganes de viurer.

En Lerroux es a Madrid, i «i'ls hi hem de parlar amb franquesa esém espantats.

Diuen que ha anat a suplicar amb en Dato que obligui an en Sagnier a votar els lerrouxistes.

Oh! quina por!.. En Lerroux quan s'enfada es terrible, es capàs d'anar al Suís i menjarse com aquell qui no fa res un cubert de 25 ptes.

La Cuca Fera, vulgus Oriol Martorell, no ha volgut votar a favor de l'Abadal.

Aquest pobre noi s'ha cregut que's alguna cosa, i sempre que pot ensenya les orelles. Es lo únic que pot ensenyar, perque'l pobret sab molt poca cosa.

Figuremnos que encara no s'ha adonat que's tonto.

Segons notícies arribades de Madrid, l'avi Montero Rios, passa'l dia a l'entorn d'una estufa i ha fet paradar les finestres per a que no'l geli l'aire fret d'hivern i no li causi esgarifances la neu blanca com els ses cabells que encatifa'is carrers.

Pesó segons afirmen els seus amics mes íntims, no ho ha fet pel fret, sino que no sentir els venedors ambulans de diarts que criden desafortadament: «La Mancomunitat castellana».

Diuen que ho senti cridar sols una vegada i que caigué desplomat a terra.

I es compren, pobre home!..

Amb la Mancomunitat s'acabarà el caciquisme i com ho farà allavors per colocar als nevots, cosins, parents y demés familia que constament li diuen; tenim gana.

Que no s'apuri per aixó, que'ls fassi *lacayos*, de aquell senyor de Madrid que li agrada tant la cassera.

Encara que'ns-e sembla no'ls voldrà, perque ja te dos *lacayos* moli aixerits que s'anomenen Azcárrate i Melquiades Alvarez.

La Diputació de Madrid, també demana la Mancomunitat per abdos Castellans.

Vaja Sr. Royo Vilanova, móquis, i busqui, a corre-cuita, qualsevol catau aon donar nu alhe conferencia contra aquet nou cas de separatisme que ha crescut sota son nas sense adonarsen.

Verament, creiem arribada l' hora de separar-no d'aquets ases que encare fan de catedràtics.

Mancomunat Castella mancomunat que si et mancomunas quan sies mancomunada en Royo no desmancomunará pas.

Ja veus els punts que calsa.

El *Correo Catalán* al donar conte de la sessió de cap d'any del Ajuntament, callá com un mort que'ls jaumins habien votat totes les candidatures lerrouxistes per a les Tinencias d'arcaldia.

Es una falta de sinceritat que compreném ha en un partit que aná a les eleccions dient qu'ell era l'únic partit anti-lerrouxista.

¡Pobres jaumins! doncs ¿i alló dé que no havia catolics a la «Lliga»?

I are ellis fen alia amb els fautors de la setmana trágica....

DESPORTS

EL deport tenim d'admirar-lo, tenim de fer-li acatament, doncs ell reporta un gran bé a la humanitat. Avui'l deport es vida per a els pobles, es un medi per a obtenir gent sana i forta, i la regeneració de nostra decrepita rassa.

S'ha de reconèixer la necessitat de protegir el sport com se fa ja en molts col·legis, essent veritablement confortador veure, com els homes de demà procuren desenvolupar el seu organisme i esdevenir forts i sans per a ésser aptes per a les lluites de la vida.

Aquets nois que avui preparen el seu pervindre, exercitant-se en la gimnasia, aquesta joventut forta i ardida que dedica les seves hores lliures al deport, son l'esperança de la patria que necessita i demana intel·ligències sanes i cossos plètòrics de vida.

No solament cal cultivar l'intel·ligència, sino que's necessari procurar que sia ben equilibrat el nostre organisme.

Fomentem, doncs, el deport, fem que nostres fills se criïn dins aquesta nova rassa de gent forta; fem que de petits sentin amor al deport, que ha d'ésser un bé per a les generacions que pugen i que pot ésser la regeneració d'un poble.

Vetaquí doncs, que'l deport mirat baix el punt de mira deportiu, influeix moltíssim en donar importància a la vida de les nacions.

Barcelona, es la ciutat més deportiva de tota Espanya.

No vui pas detenir-me en parlar-vos d'un deport determinat, tots han tingut èxits grans, tots han ofert manifestacions esplèndides que han posat a Barcelona en lloc d'enveja. El foot-ball, ciclisme, tennis, natació, hípica, etc., tots han tingut per a nosaltres els primers llocs i això demostra que tenim gent bona i es indubtable que tenint gent de valúia, aquests han de donar importància, al deport barceloní i que'l deport essent floreixent, contribueix a la vida de nostre ciutat.

El deport de 1912-13, ha vingut a demostrar-nos ben clar, d'una manera ben evident, la valúia de nostres forces. Barcelona té un deute de gratitud que mai podrà pagar-li. Ell ha portat terres enllà el nom de la Ciutat dels Comptes, puig els estrangers que'ns han visitat, han pogut emportar-se un bell record de nosaltres, una agradable impressió de lo que es el deport a casa nostra. Tots ens han admirat, tot ens han reconegut com a temibles adversaris en les lluites deportives.

Barcelona no sols li cap l'orgull d'ésser l'admiració de quants han trepitjat la terra catalana, si que també, ho ha d'estar, per ésser la que més llorers ha guanyat dins la mateixa Espanya.

El ciclisme ha triomfat en totes ses forces fentnos detentors dels Campionats d'Espanya, Catalunya i Barcelona; tot i lluitar amb elements de les demés regions.

Els més grans «routiers» espanyols, han tingut de plegar agalles davant en Martí, Magdalena, Crespo i Rubio, orgull del ciclisme regional, enveja de molts altres. Se pot dir que en totes les

curses han portat la devantera, la lluita en els caps de colla, i finalment han sabut guanyar en mitj de xordorosos aplaudiments dels propis vents.

De foot-ball també hem tingut enguany bones jornades; deixant a part les dissidències de les federacions, podem estar contents. El F. C. Barcelona, quan tothom el creix més fluix que mai, ens conquerí el campionat de la R. U. E. C. F. després d'haver sostingut tres hermoses lluites amb el p'tent equip de la Reial Societat de San Sebastián.

En partits internacionals n'hem pogut veure de verdaderament grans, jugant amb el Crook Taron, Auckland Wanderers, anglesos; el Zurich, suïcos i per últim el famós Daring de Bruseles, sens dubte'l millor equip que'ns ha visitat.

En Desembre de l'any dotze un team representatiu de Catalunya, que llua les quatre barres en son cos, tingué'l goig de guanyar al equip representatiu de França, march que fou jugat en el camp del Reial Deportivo Espanyol de nostra ciutat.

El campionat de la F. C. C. F. el guanyà'l F. S. Espanya i'l de la F. A. C. el Badalona F. C.

La tasca del Club de Natació Barcelona, en pró de la natació, mereix tota clase d'elogis. Porta fetes un gran nombre de proves i concursos i campionats, que han dat lloc a que's parlés forsa d'aquet deport, organitzant una sortid a Mónaco, ahont el care que no's va obtenir cap victòria, va servir per a que sapiguessin que també tenim bons nadadors, no per a guanyarlos, més si per a quedar bé.

En Joaquín Cuadrada es avui l'invencible en les curses de resistència, havent guanyat novament el Campionat d'Espanya, essent també guanyador de la major part de proves. Dins l'any, una serie de xicots han vingut a posarse a la categoria de grans nadadors quins ens fan preveure un avenir hermosíssim per a aquet higienic deport.

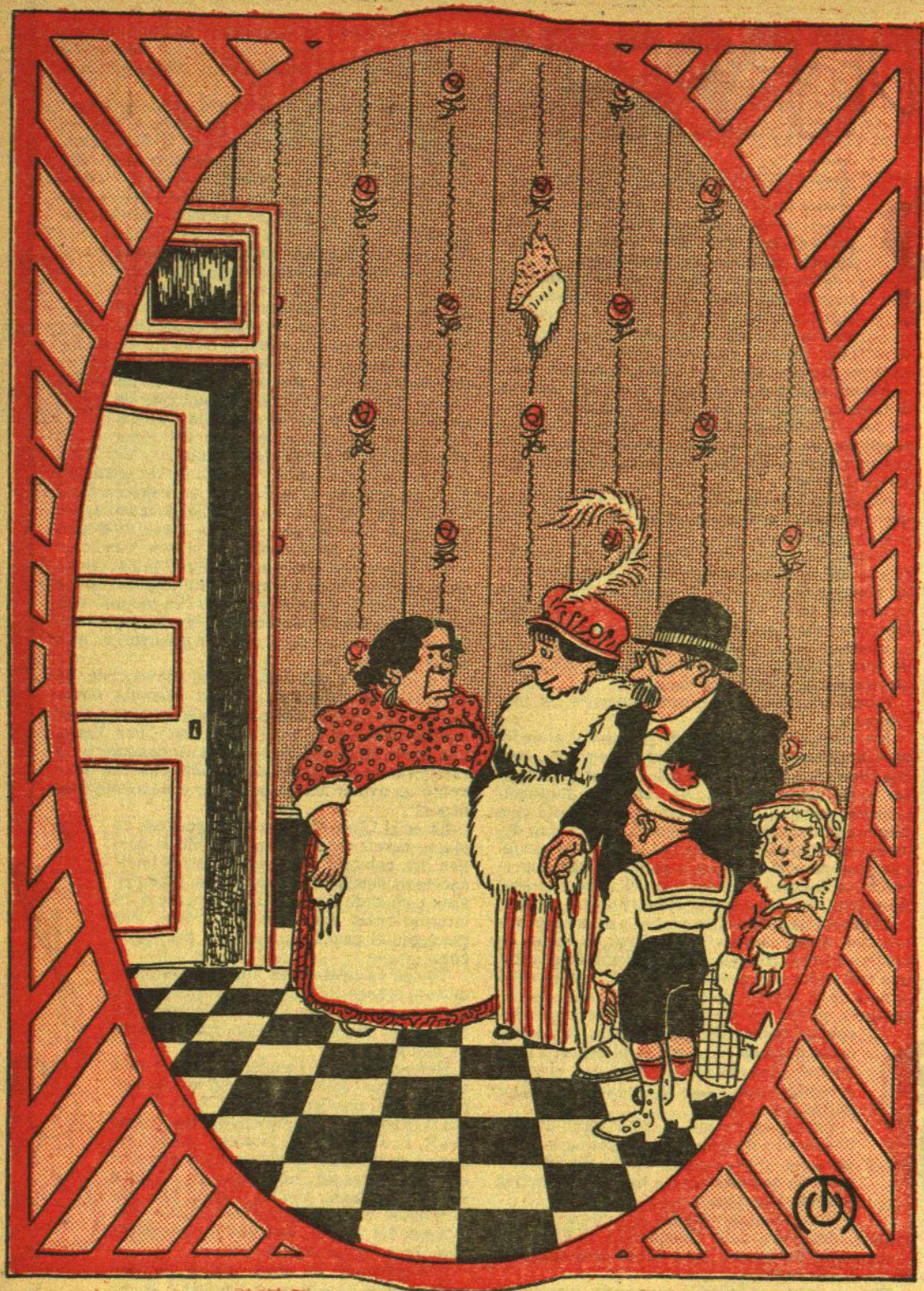
El Reial Club Marítim de Barcelona, es el que mereix ésser anomenat, dins la náutica. Ha celebrat les grans regates internacionals combatent amb equips potentíssims com el de Rouen, i Lyon, perdent les internacionals d'arrera's de Rouen, més guanyant el campionat nacional per segon cop.

També va celebrar-se tota una setmana de vela prenent-hi part yats de la casa reial, aixís com també de Valencia, Bilbao, San Sebastián, obtenint aquestes, com les altres un éxit grandíols.

Referent al Law-Tennis, hem de fer constar el succés obtingut amb egl concurs internacional, oranitrat per la R. A. L. T. C., quins partits se celebraren en les courts del R. L. C. del Turó Nostres millors raquetes se defensaren heroicament resistint el fortíssim joc de Mac-Decougis Comptre de Salm, Cault, Poulin, Ryan, tots ells veritables campions, fent les delícies dels aimants del tennis. amb son joc magnífic, que sigué l'admiració de tots.

El Campionat de casa, també ha sigut brillant en el qual el jove Flaquer i la senyoreta Subirana (P), se clasificaren primers en les proves individuals d'homes i dones respectivament.

BUSCANT PIS

--Es. petita aquesta casa pero no hi manca res; fins hi ha 'l quarto fosc per la minyona.

Del tir n'hem tingut bones alegries. En un concurs celebrat a Madrid, la representació de Barcelona guanyà la Copa del Rei, en qual tirada hi prenen part equips del reste d'Espanya.

En els concursos fets a Barcelona han sigut un nou triomf per a nostra ciutat.

En el motorisme, el Moto Club Deportivo, ha vingut realitzant proves i més proves, obtenint en cada una d'elles un nou èxit en el deport.

Ha fet proves de regularitat, kilòmetre llançat etcètera, i en totes ha sortit victoriosa i coronant-se de llorers.

Per primer cop, en tota la nació hem portat a cap la celebració del primer saló automòvil, a pesar dels entrebancs trovats, en quí per a enveja no volgueren apoiar-nos.

Per fi va obrir-se, tenint l'orgull de haver-se tancat amb més èxit que'l primer Saló de París. En ell no hi mancava la representació de les més importants marques nacionals i estrangeres, en totes les branques del automovilisme, motociclisme, ciclisme, havent-hi un aparell aeriplà Borel.

Es evident que'l Saló auto-

mòvil ha reportat un gran benefici al comerç i a la indústria.

D'aviació poca cosa hi ha a dir-ne. Desde la setmana de 1912, sols tenim que fer constar els magnífics vols fets per en Poumet, en quins va dar-nos, a conèixer el vol de l'aucell de foc.

Fora cosa interminable si tingués de fer esment de tots els esports i dels seus èxits, però si dirém que tots quants s'han celebrat, principalment en els anotats més emunt, han sigut presenciats per un nombros públic que s'ha mostrat forsa aiant a la causa, contribuint a que les festes, concursos i campionats, etc., arribessin a triomfar plenament.

Es ben cert, doncs, que si sport ha tingut un any tan hermós, que si'ls nostres deportistes han sabut conquerir per a Barcelona llorers tan honorosos, es indubtable que la ciutat se'n ha de sentir orgullosa, puig no s'ha fet més que omplenar-la de gloria als ulls de tot-hóm. CARLITUS.

Camisería —•— Corbatería
Géneros de Punt

F. VEHILS I VIDAL

2, Portal del Angel, 2, Can'onada Condal

BARCELONA

F. ALONSO Y COMPA

Teléfono 7510

Instalacions gratuïtes
mediant contracte

Motors • Dinamos • Transformadors i Contadors

Ventiladors i tota classe d'aparats elèctrics

Abonos per a la conservació de motors i làmparas

Instalacions de llum i força motriu, montatges
de central en fàbriques i tallers

Rambla de Catalunya, 117.- BARCELONA

BOTIGA NOVA

Aribau, n.º 69, (Xanfrà Valencia)

No hi ha qui vengui tant barato

Grandiosa existencia i baratura en **Bufandes, Flassades i Genre de Punt, Llana i de Cotó** tot a preu de liquidació, **Teixits, Novetats, Llienseria, Articles de dol, Llençols, Estovalles, Tovallols, Mocador, de tota mena**

Com a regal al públic aquesta casa torna els diners de la venda de un dia de cada mes
GRAN TALLER DE CONFECCIONS PER SENYORA I SENYOR
ESPECIALITAT EN CAMISES A MIDA I CORBATERIA

Barcelona

Hotel Massagué

Gran confort

Carrer de Santa Agna, 24.-Barcelona

Fàbrica de Peleteria

DE

JOAQUIM VILÀ

Especialitat en el Corte de Forros de Pellsper a Gabans de Senyor i Abrics de Senyora

:: :: :: S'arreglen tota mena de Pells : :: : Gust solidesa i economia :: :: ::

Especialitat en el corte i confecció de Capes i Manguitos

Mallorca, 236.- (Xanfrà Rambla Catalunya) — BARCELONA

Gustau Weinhagen

Nàpols, 107 (cantonada Ausias March). - Barcelona

DEPOSITARI DE PRIMERES MARQUES

Màquines de cusí Kayser :- Màquines de fe mitxes Dubied

Màquines pera bordar Schirmer Blau

Màquines de cusí especials pera totes les industries

Agulles i peçes de cambi a preus econòmics

LA NOVEDAD

85, Bruc, 85-(Cantonada Aragó)

Novetats en Sederia

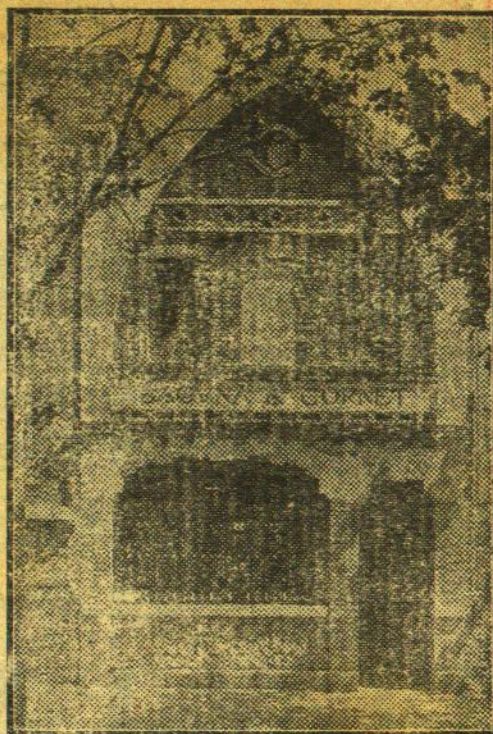

Lanería i Sederia

CASA DE CONFIANÇA : : PREU FIXO

GRANS TALLERS

DE FOTOGRAFAT

Baguñá & Cornet

Mallorca, núm. 192.-BARCELONA ☉ Teléfono 7452

**El mellor Café i els
Thés més Selectes**

La Estrella

Carme, 1.-BARCELONA

Montera, 32.-MADRID

La Casa BASTIDA vos desitja bon Any nou
i te'l gust de comunicar que desde 1.er d'any
en ocasió de passar balans vendrà tots els
articles a meitat de preu

Passeig de Gracia, 18 ❖❖❖ **Barcelona**

Imp. A. GOST, Balnear, 88

Aquesta casa es la que ven més barato

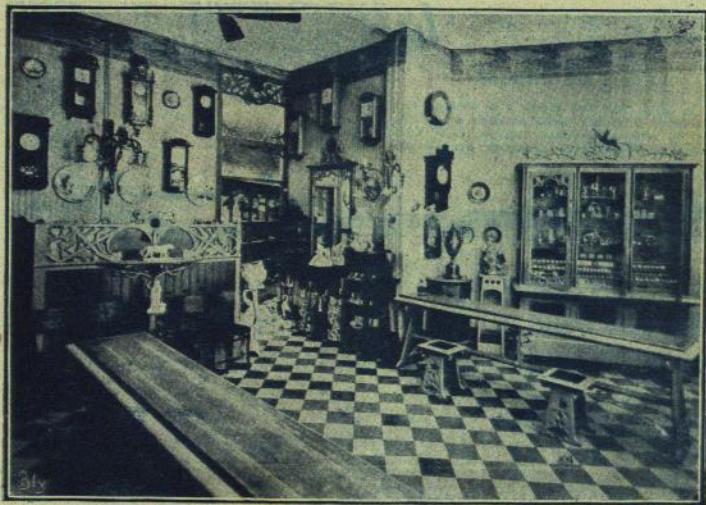
Casa Martí

No deixeu de visitar-la i os convencereu

Fatxada

Unic establiment de sa classe que, mercès a ses múltiples operacions pot oferir a preus sens competència i de verdadera ocasió, Joieria, Argenteria, Rellotjeria, Objectes d'art, màquines fotogràfiques, mobles, porcelanes, etc., etc.

Interior. - Secció de Joieria

Carrer de Sant Pau, 28
Barcelona

Magatzem d'Optica
DE
FERRAN ARRUGA
OPTIC

Carrer de Jaume I, núm. 14. - Barcelona

LETRA DE PRUEBA

Si Vd. no puede leer este escrito a la distancia de 25 o 30 metros debe Vd. usar lentes si es que quiere conservar su vista para siempre. Puede Vd. los cristales «Brazilian Crystals», cuyos cristales son un 40% más de claros sobre los demás siendo los más perfectos y científicos.

Si vosté no pot llegir les lletres del gravat a la distancia de 25 o 30 centímetres dels seus ulls senyal de que la seva vista es defectuosa i necessita lentes o els que porta ja no li van be. Vagin desseguida al **Carrer de Jaume I, número 14**, ahont trobarán cristall que li permeterán llegir-ho sens esforç de cap mena i conservarà aixís la seva vista per sempre.

Montures per a lentes i ulleres en níkel, chapat d'or i or macís en formes elegantes i pràctiques

Gran assortit en binocles per a teatre i camp

Ulleres per a automobilista, fermómetros, impertinents monocles i tot lo referent a Optica a preus reduïts com en cap altre lloc

Taller per a tota mena d'arreglos en lentes i ulleres